

Rusmiddelundersøgelse

-

Børn og unges forbrug af,
holdning til og viden om
alkohol, stoffer og cigaretter

2005

- S** Skole- og Kulturforvaltningen
- S** Social- og Sundhedsforvaltningen
- P** Politiet

Forord

SSP-chefgruppen har den 1. april 2004 besluttet at iværksætte en rusmiddelundersøgelse på skolerne i Aalborg Kommune.

Baggrunden for beslutningen er at sikre viden om de unges forbrug/misbrug af alkohol og stoffer.

Desuden ønskes viden om de unges debutalder, forældreaftaler, hvor de unge har deres viden fra, samt forbrug af cigaretter.

Rusmiddelundersøgelsen er gennemført blandt eleverne på 6. til 10. klassestrin, og er den første af sin art i Aalborg Kommune. Der har i alt deltaget 4587 elever.

Rusmiddelundersøgelsen er gennemført i perioden 4. februar 2005 til 8. marts 2005.

Rusmiddelundersøgelsen er et redskab i den præventive indsats, og skal være med til at afstikke de indsatsområder, vi i de kommende år skal arbejde med.

Undersøgelsens resultater formidles endvidere til forældrene i form af en "forældrefolder".

Rusmiddelundersøgelsen gennemføres med tre års intervaller. Den næste rusmiddelundersøgelse gennemføres således i 2007.

Rusmiddelundersøgelsen er udarbejdet af cand. scient. adm. Lenette Kühn Larsen i samarbejde med SSP-sekretariatet.

En stor tak til de deltagende skoler.

Aalborg den 5. august 2005

Indholdsfortegnelse

1. Opsamlende konklusion	3
1.1 Alkohol	3
1.2 Hash	4
1.3 Ecstasy	5
1.4 Amfetamin/speed	5
1.5 Cigaretter	6
1.6 Viden om	7
2. Fokusområder	8
2.1 Alkohol	8
2.2 Hash	13
2.3 Ecstasy	18
2.4 Amfetamin/speed	23
2.5 Cigaretter	27
2.6 Viden om	29
3. Metodiske overvejelser	31
3.1 Svarprocenter	31
3.2 "Praeffekt"	32
3.3 10.klassecentrene	33
3.4 Senere evalueringer	33

Opsamlende konklusion

Alkohol

Konklusion

Det er stærkt bekymrende, at 18 % (817) af de unge har en debutalder på 12-13 år og 22% (986) af de unge har en debutalder på 13-14 år. Det er ikke mindre bekymrende, at 14-15-åriges gennemsnitlige forbrug i forbindelse med fester er 7-10 genstande. For de 16-17-årige har forbruget en overvægt mod endnu flere genstande. Dette bør, af såvel helbredsmæssige som sociale årsager, være et højt prioriteret indsatsområde. Forudsætningen for at gennemføre de ønskede holdningsændringer er, at forældrene indgår/inddrages som en mere aktiv samarbejdspartner.

- 68 % (3125) af de unge har prøvet at drikke alkohol
- 93 % (803) i 9. klasse og 92 % (362) i 10. klasse har prøvet at drikke alkohol
- 22 % (986) af de unge drikker alkohol første gang i 7. klasse, hvilket gør dette til flertallets debutalder
- 5 % (57) af de unge i 6. klasse og 8 % (80) af de unge i 7. klasse drikker 1-2 genstande, når de går til fest eller i byen
- 15 % (160) af de unge i 8. klasse, 24 % (211) af de unge i 9. klasse og 23 % (90) af de unge i 10. klasse drikker 7-10 genstande, når de går til fest eller i byen
- 79 % (3629) af de unge har talt med deres forældre om alkohol
- 49 % (2254) af de unge har en aftale med deres forældre om at drikke alkohol
- 50 % (2312) af de unge mener, at det er i orden, at unge på deres alder drikker alkohol

Der ses en tendens til et tilbagevendende alkoholforbrug fra 9. klasse, med frekvensen 1-2 gange ugentligt.

Det er ikke overraskende, at koncentrationen af forbruget ligger i forbindelse med, at de unge går til privatfester, men måske mere overraskende at forbruget også finder sted i hjemmet.

For 8. klasse lægger tallet sig på 7-10 genstande, hvor 10. klassernes forbrug har en overvægt mod endnu flere genstande.

Det skal bemærkes, at det er meget små forskelle, der skiller de 2 køns forbrug.

Positiv er det, at 77% (3534) af de unge i 6.-10. klasse enten har en aftale med forældrene om, hvor meget de må drikke, eller ikke har behov for en aftale, fordi de ikke drikker alkohol.

23% (1053) af de unge har ingen aftale med deres forældre om, hvor meget de unge må drikke.

Der ses overensstemmelse mellem forøgelsen af de unges forbrug i 8. klasse og deres holdning til, hvornår de mener, det er i orden at drikke alkohol.

Hash

Konklusion

Velvidende, at enhver ungdom udfordrer og eksperimenterer, er det overraskende og bekymrende, at undersøgelsen viser et stigende forbrug af hash fra 7. klasse og opefter. Det er ligeledes bekymrende, at der er et markant stigende antal unge, der har røget hash mere end 2 gange. Det er primært til privatfeste, "forfest" før bytur/fest og i byen, at de unge ryger hash. Oplysningsarbejdet i forhold til forældrenes viden om stoffets farlighed bør intensiveres, ligesom holdningsbearbejdelsen skal forstærkes. Undersøgelsen viser, at der er flere unge, der ryger hash end cigaretter. (hash 509, cigaretter 487). På baggrund af ovenstående bør den præventive indsats prioriteres

- 11 % (509) af de unge har prøvet at ryge hash
- 40 % (83) af drengene i 10. klasse har prøvet at ryge hash
- 4 % (165) af de unge ryger hash første gang i 8. klasse, hvilket gør dette til flertallets debutalder
- 7 % (314) af de unge har prøvet at ryge hash flere end 2 gange
- 24 % (95) i 10. klasse har prøvet at ryge hash flere end 2 gange
- 46 % (2128) af de unge har talt med deres forældre om hash
- 70 % (3206) af de unge mener ikke, at det er i orden at ryge hash

89% (4078 unge) tilkendegiver, at de aldrig har røget hash.

Antallet af unge, der angiver at have røget hash flere end 2 gange, er markant stigende fra 7. klasse og op.

165 unge har debutalder i 8. klasse (14-15 år)

Fra 7. klasse og op er der et stigende antal unge, der har prøvet at ryge hash.

Samlet set har knap hver 10 pige og hver 7 dreng prøvet at ryge hash. Det vil sige, at flere end hver tiende af de unge har prøvet at ryge hash.

Der er fra 7. til 10. klasse tiltagende flere drenge end piger, der har prøvet at ryge hash.

Det er primært til privatfest, "forfest" før bytur/fest og i byen, at de unge ryger hash.

Det er overraskende, at et så lille antal unge tilkendegiver, at de har prøvet at ryge hash 1 eller 2 gange i forhold til antallet unge, som har prøvet at ryge hash flere end 2 gange.

På hvert klassetrin ses en stigning i, hvor mange unge der har talt med deres forældre om hash. Antallet kulminerer i 9 klasse. Dog har kun under halvdelen af de unge talt med deres forældre om hash.

70% (3206) af de unge mener ikke, det er i orden at ryge hash.

Antallet af unge, der mener, det er i orden at ryge hash, er imidlertid kontinuerligt stigende på hvert klassetrin.

Ecstasy

Konklusion

Der viser sig en stor risikovillighed blandt de unge, hvor 3% (156) har tilkendegivet at have prøvet ecstasy. Debutalderen for pigerne er 8. klasse og for drengene 9. klasse. Ud fra besvarelsene viser det sig, at dobbelt så mange af dem på 10. klassetrin, der ikke har talt med deres forældre om ecstasy, har prøvet stoffet. Det er opfattelsen, at ecstasy er et stof på relativ afstand af den undersøgte aldersgruppe, men vigtigheden af den præventive indsats kan ikke understreges nok, idet de unge senere i større udstrækning vil møde stoffet i festmiljøet. Forældrenes involvering i de unges festliv og viden om stoffet er af afgørende betydning for at begrænse misbruget.

- 3 % (156) af de unge har prøvet ecstasy
- 10 % (22) af drengene i 10. klasse har prøvet ecstasy
- 1 % (17) af pigerne har debut i 8. klasse, og 1 % (17) af drengene har debut i 9. klasse
- 2 % (86) af de unge har prøvet ecstasy flere end 2 gange
- 36 % (1665) af de unge har talt med deres forældre om ecstasy
- 86 % (3933) af de unge mener ikke, at det er i orden at bruge ecstasy

Det er særdeles bemærkelsesværdigt, at der er så stor en del af de unge, der svarer "tidligere end 6. klasse". Ved nærmere studier af tallene viser det sig, at dem, der svarer "tidligere end 6. klasse", primært går i 6. og 7. klasse. Der kan altså være tale om misforståelse af spørgsmålet eller "praleffekt".

Det er primært i byen og/eller til privatfest, at de unge bruger ecstasy.

Det mest påfaldende er, at der fra 8.-10. klasse er en fordobling af antallet af unge, som har prøvet ecstasy flere en 2 gange hvor antallet stiger fra 9 unge til 18 unge.

Antallet af unge der har talt med forældrene om ecstasy stiger jævnt procentvis. Samlet set har ca. en tredjedel af de unge talt med deres forældre om ecstasy.

Hver 20. af de unge mener, at det er i orden at bruge ecstasy.

Amfetamin/speed

Konklusion

Det er foruroligende, at 4 % (187) bekræfter at have prøvet amfetamin. 2 % (103) unge bekræfter at have prøvet amfetamin flere end 2 gange, hvilket er særdeles bekymrende. Det er opfattelsen, at amfetamin er et stof på relativ afstand af den undersøgte aldersgruppe, men vigtigheden af den præventive indsats kan ikke understreges nok, idet de unge senere i større udstrækning vil møde stoffet i festmiljøet. Forældrenes involvering i de unges festliv og viden om stoffet er af afgørende betydning for at begrænse misbruget.

- 4 % (187) af de unge har prøvet amfetamin/speed

- 1 % (14) af pigerne og 1 % (22) af drengene prøver amfetamin/speed første gang i 9. klasse, hvilket gør dette til flertallets debutalder
- 2 % (103) af de unge har prøvet amfetamin/speed flere end 2 gange. 7 % (26) af de unge i 10. klasse har prøvet amfetamin/speed flere end 2 gange
- 29 % (1318) af de unge har talt med deres forældre om amfetamin/speed
- 83 % (3820) af de unge mener ikke, at det er i orden at bruge amfetamin/speed

Der er en procentvis stigning i antallet af piger, der prøver amfetamin/speed i 9. og 10. klasse, hvilket også gør sig gældende for drengene. I antal ser det anderledes ud, idet antallet af piger falder fra 20 til 12 og for drengenes vedkommende er antallet uforandret.

Debutalderen med amfetamin/speed er for både piger og drenges vedkommende i 9. klasse.

Af besvarelsen fremgår det, at 1% (61) af eleverne fra 6. klasse har prøvet amfetamin/speed "tidligere end 6. klasse". Det kan ikke afvises, at der her har været tale om misforståelse af spørgsmålet eller "praleffekt".

De unge bruger primært amfetamin/speed ved privatfest og/eller når de går i byen.

Mellem 8. og 10. klasse kan der konstateres en stigning i antallet af unge, der har prøvet amfetamin/speed flere end to gange. Det drejer sig om 9 unge i 8. klasse, 25 unge i 9. klasse og 26 unge i 10. klasse.

Den procentvise andel af unge, der har talt med deres forældre om amfetamin/speed, er stigende over de forskellige klassetrin.

Til og med 9. klasse er der en tiltagende procentvis afstandtagen blandt de unge i forhold til at bruge amfetamin/speed. Der er en stabil gruppe af unge (5%) til og med 9. klassetrin, der mener, det er i orden at bruge amfetamin/speed. I 10. klasse stiger antallet af unge, der mener, det er i orden at bruge amfetamin.

Cigaretter

Konklusion

Cigaretter er et lovligt rusmiddel, der imidlertid har en særdeles stor skadevirkning. Der er et bekymrende stort antal unge, der ryger cigaretter dagligt. Specielt antallet af unge i 10. klasse, der ryger dagligt er foruroligende. Debutalderen er for pigerne 7. klasse og for drengene tidligere end 6. klasse, hvilket må siges at være foruroligende.

- 11 % (487) af de unge ryger cigaretter dagligt
- 23 % (91) af de unge i 10.klasse ryger cigaretter dagligt
- 3 % (62) af pigerne begynder at ryge i 7. klasse
- 3 % (79) af drengene begynder at ryge tidligere end 6. klasse
- 3 % (129) begynder at ryge tidligere end 6. klasse, hvilket gør dette til flertallets debutalder
- 3 % (127) af de unge ryger 1-5 cigaretter om dagen

Der ses en kontinuerlig procentvis stigning for hvert klassetrinene i forhold til antallet af rygere.

På alle klassetrin er der flere drenge end piger, der ryger.

De unges viden om alkohol, stoffer og cigaretter

Konklusion

Platformen for at sikre de unges viden om alkohol, stoffer og cigaretter er og bør fortsat være skolen. Nye samarbejdsformer og metoder bør overvejes, herunder hvem der sammen med forældrene skal være aktører. Beskrivelsen der kan aflæses om de unges viden giver et godt samlet billede af de unges udviklingstrin. De unge fortæller os helt tydeligt, hvad der rør sig på de forskellige alderstrin. I 6. og 7. klasse er det primært alkohol, som de unge mener, de mangler viden om. I 8. klasse er det hash. I 9. klasse er det alle ting på nær cigaretter, og i 10. klasse er det ecstasy og amfetamin/speed.

- 76 % (3498) af de unge lærer om alkohol fra skolen
- 67 % (3053) lærer om alkohol fra forældrene
- 78 % (3559) af de unge lærer om stoffer i skolen
- 46 % (2126) lærer om stoffer fra forældrene
- 9 % (390) af de unge mangler viden om alkohol

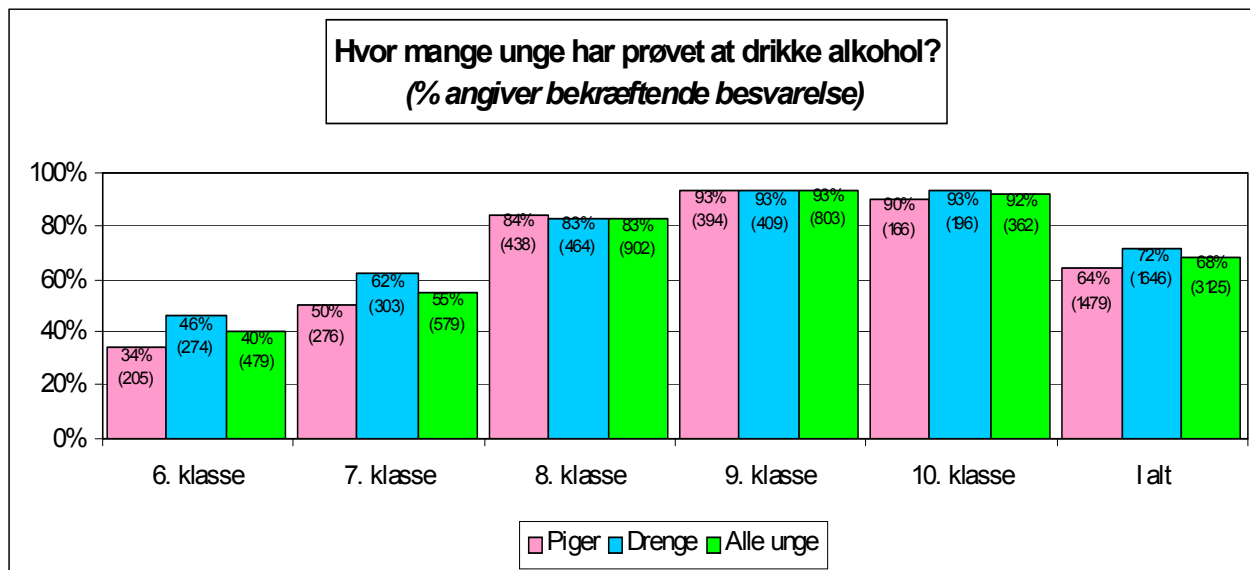
Det er primært fra skolen, at de unge har deres viden om alkohol. Fra 6.-10. klasse stiger antallet af unge, der svarer, at de har deres viden fra vennerne. Samlet set har 2 ud af 3 af de unge deres viden om alkohol fra forældrene.

Ikke overraskende tilkendegiver 3 ud af 4 unge, at de har deres viden om stoffer fra skolen. Fra 6.-10. klasse stiger antallet af unge, der svarer, at de har deres viden om stoffer fra vennerne. Samlet set har under halvdelen af de unge deres viden om stoffer fra forældrene.

I 6. og 7. klasse er det primært alkohol, som de unge mener, de mangler viden om. I 8. klasse er det hash, som de unge mener, de mangler viden om. I 9. klasse er det alkohol, hash, ecstasy og amfetamin/speed, og i 10. klasse er det ecstasy og amfetamin/speed, de unge mangler viden om. Samlet set er det i overvejende grad alkohol, som de unge mener, at de mangler viden om.

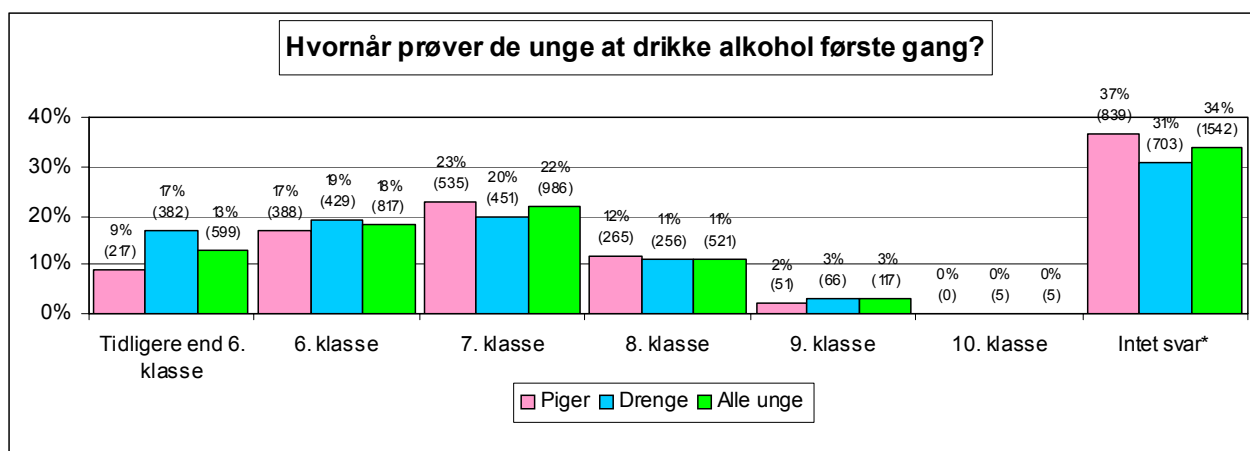
Unge erfaringer med alkohol

Nærværende rapport vil være en opsummering af de vigtigste resultater fra den kvalitative spørgeskemaundersøgelse "Unge forbrug af, holdning til og viden om alkohol, stoffer og cigaretter".

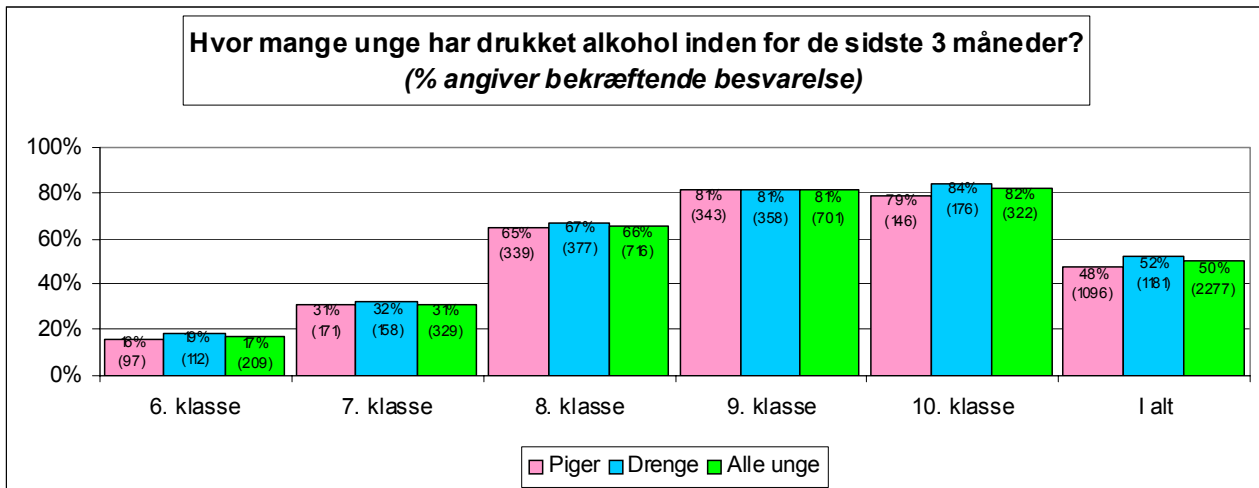
Figur 1.

I 6., 7. og 10. klasse er der procentvist flere drenge end piger, der har prøvet at drikke alkohol. I 8. og 9. klasse er det nogenlunde lige. Antalsmæssigt er der dog på alle klassetrin flere drenge, der har prøvet at drikke alkohol.

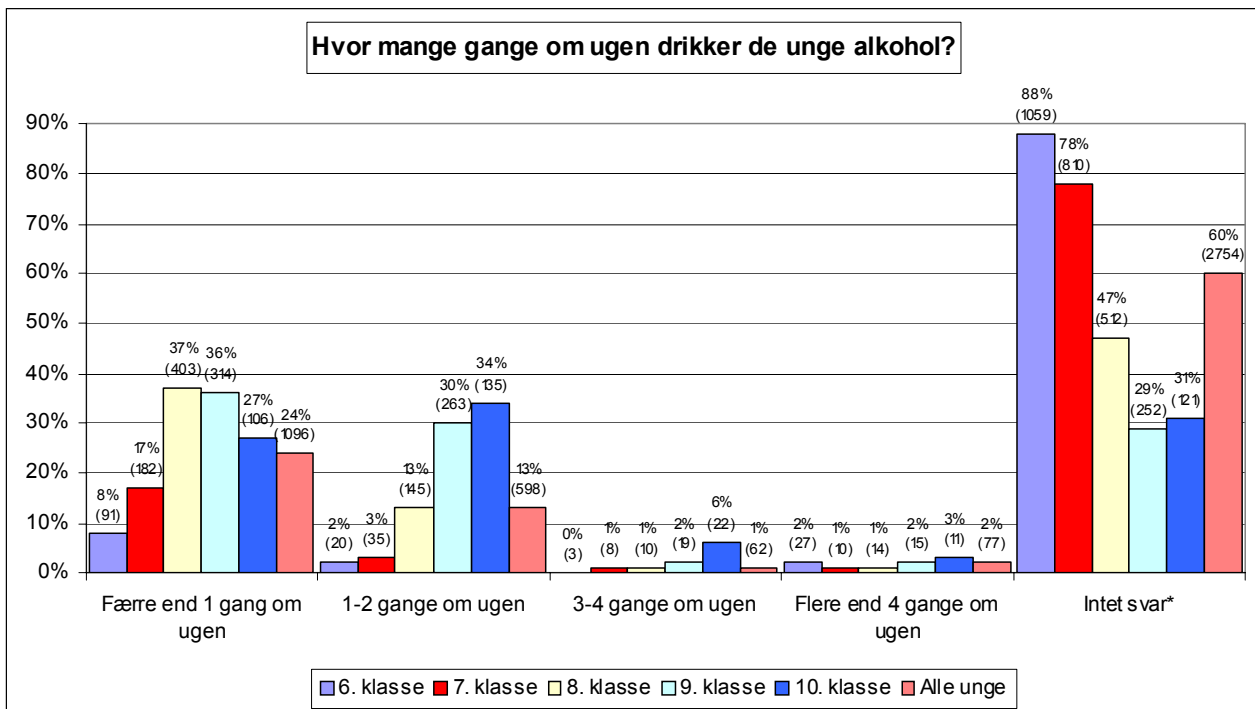

Figur 2. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet at drikke alkohol.

Der er flere drenge end piger har debut tidligere end 6. klasse. Der er flere piger end drenge, der har debut i 7. klasse. Drengenes og pigernes fordeling på de resterende klassetrin er tilnærmelsesvist overensstemmende.

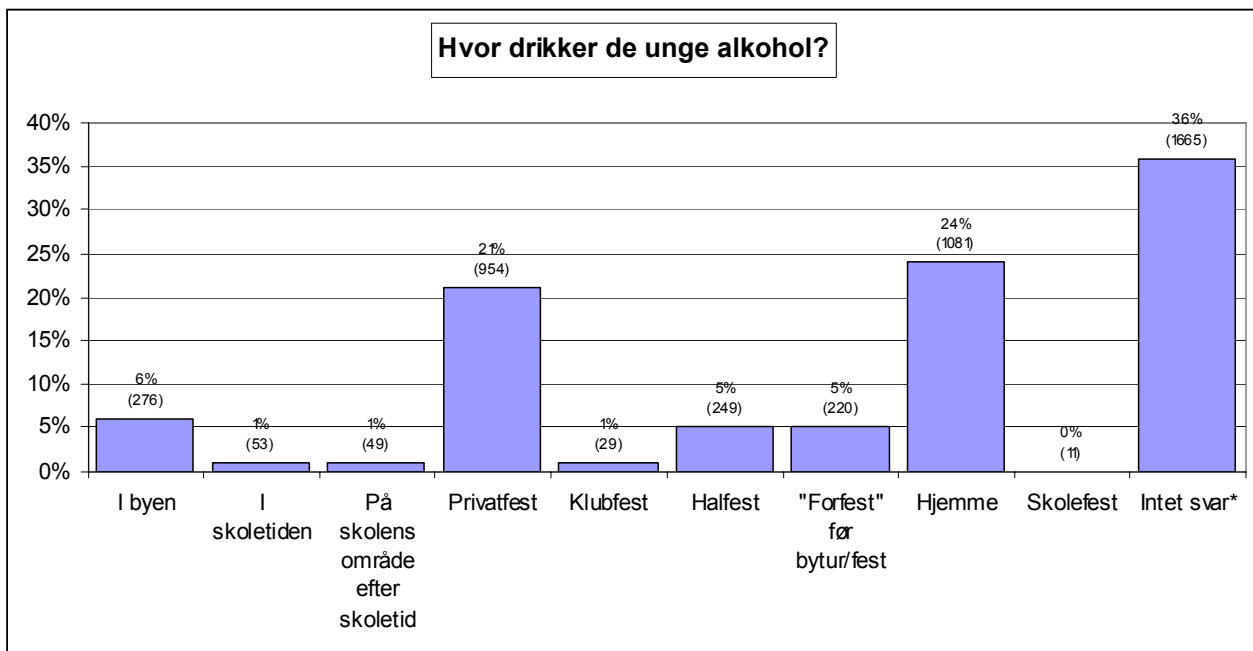

Figur 3. På alle klassetrin er der procentvist flere af drengene end af pigerne, der har drukket alkohol inden for de sidste 3 måneder. Men det er meget små forskelle, der skiller de to køn ad.

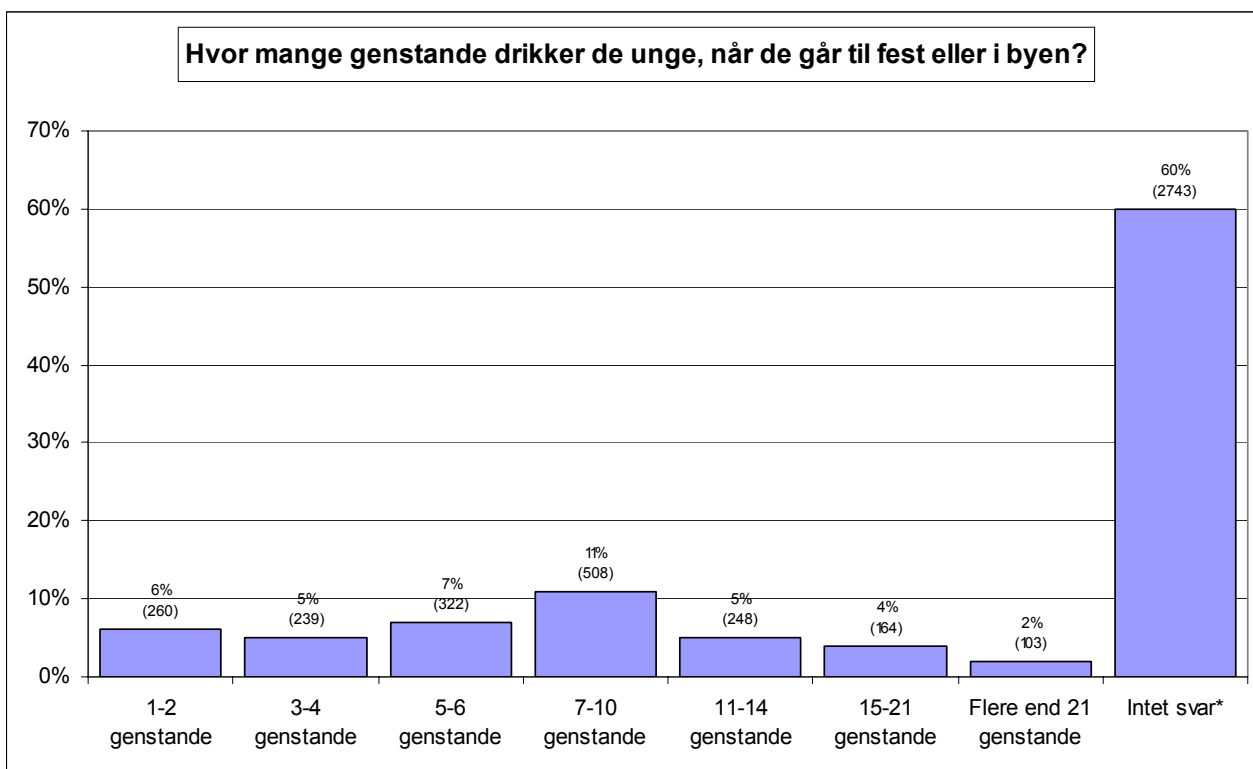
Figur 4. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet at drikke alkohol.

Fra 6. klasse stiger antallet af unge, der drikker færre end 1 gang om ugen. Dette tal falder i 9. klasse. Der ses en generel stigning over alle årgangene i forhold til unge, som drikker alkohol 1-2 gange om ugen, dette gør sig ligeledes gældende for de unge, der svarer at de drikker alkohol 3-4 gange om ugen. I 10. klasse er der flere unge, som drikker 1-2 gange om ugen end færre end 1 gang om ugen.

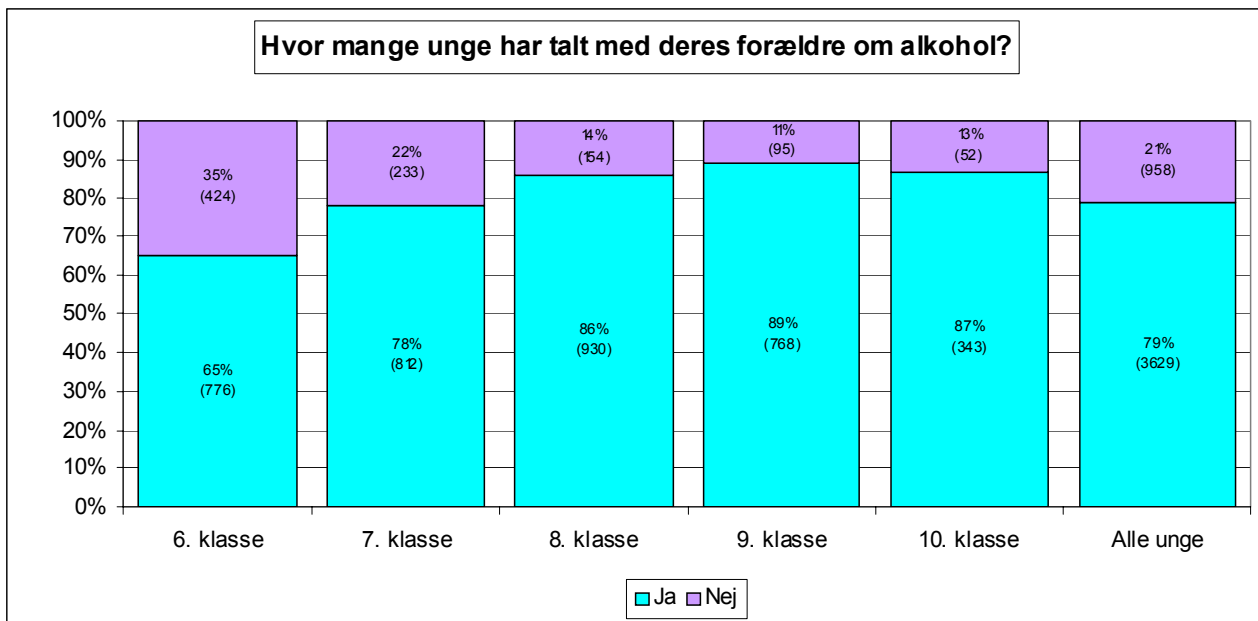
Figur 5. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet at drikke alkohol.

Der er på alle klassetrin færrest, der drikker i forbindelse med skoletid, skolefest, klubfest og/eller på skolens område efter skoletid. De unge drikker i overvejende grad til privatfest, der har en kontinuert stigning på alle klassetrin, og/eller hjemme, hvilket har et svagt fald fra 9. klasse.

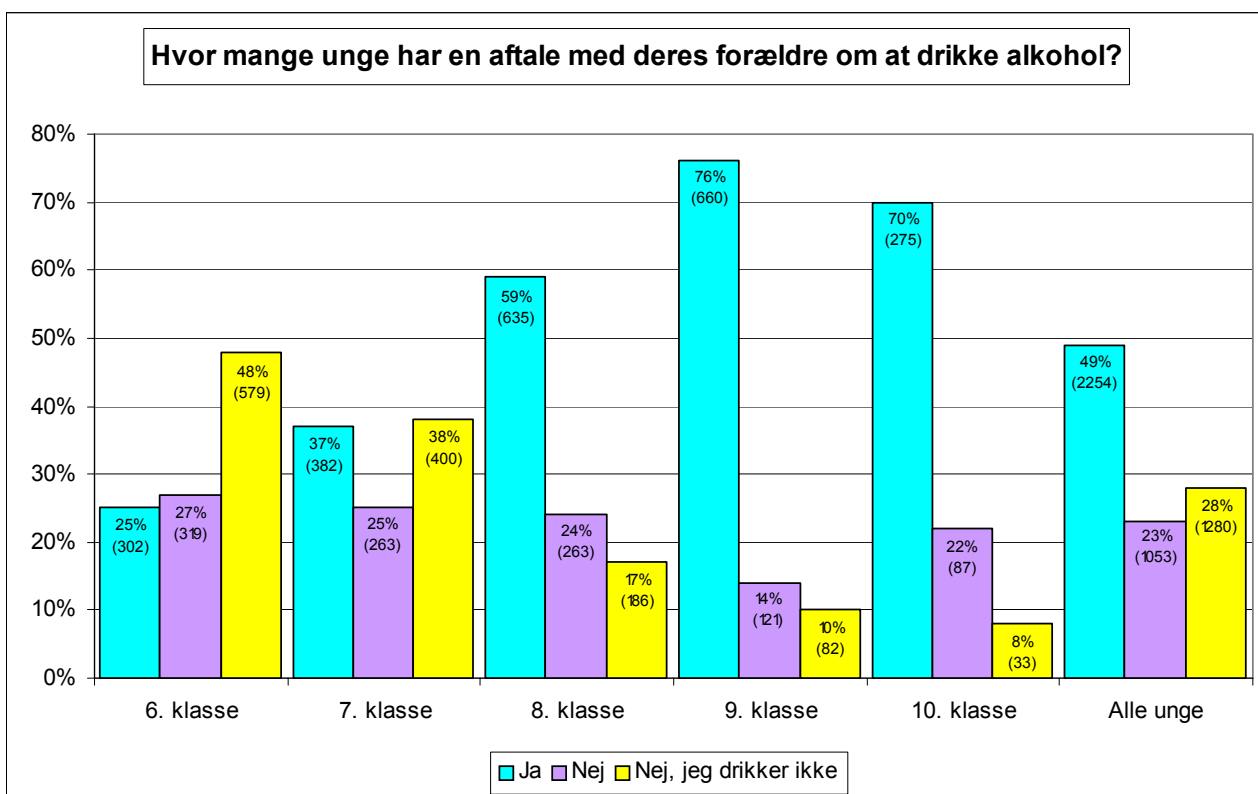
Figur 6. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet at drikke alkohol.

I 6. og 7. klasse er der flest, der drikker 1-2 genstande. I 8. klasse sker der en kraftig stigning i det antal genstande, som de unge drikker, når de går i byen eller til fest, hvor tallet lægger sig på 7-10 genstande. Der er dog for 8. klassernes vedkommende flere unge, der drikker mindre end 7 genstande, end der drikker flere end 10 genstande. Dette gælder også tallene for 9. - 10. klasse, hvor der er overvægt mod endnu flere genstande.

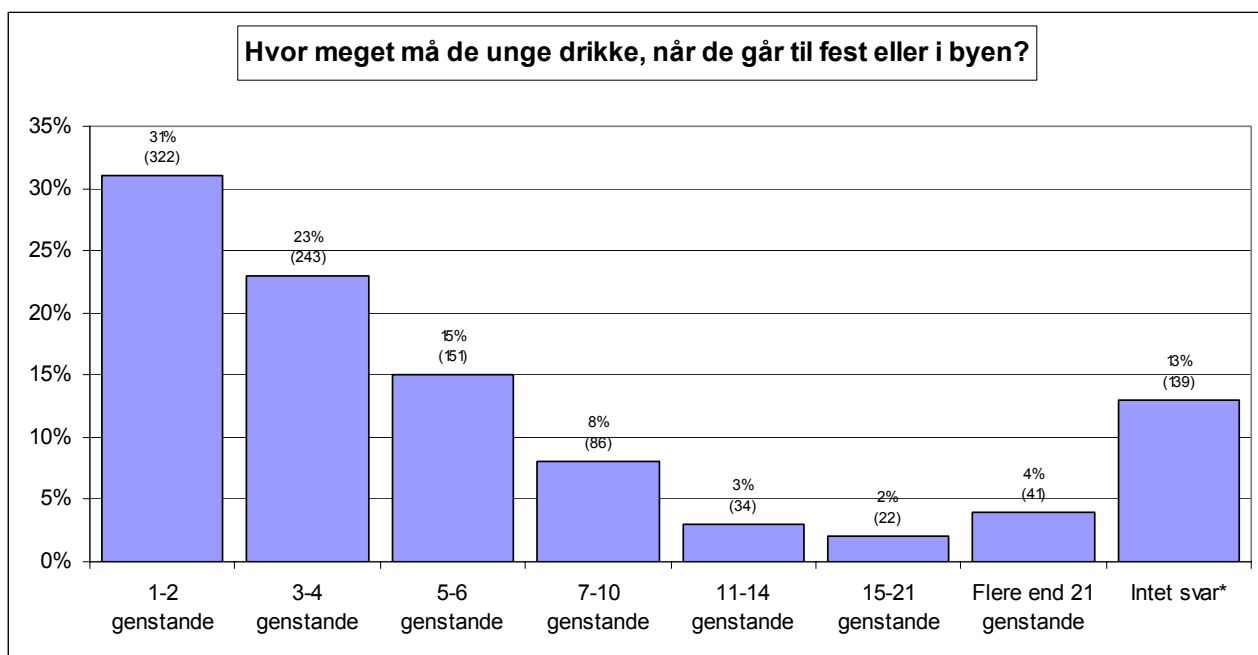
Figur 7.

Der sker en stigning i antallet af unge, der har talt med deres forældre om alkohol. Dog falder antallet svagt i 10. klasse. Samlet set har næsten 4 ud af 5 unge talt med deres forældre om alkohol.

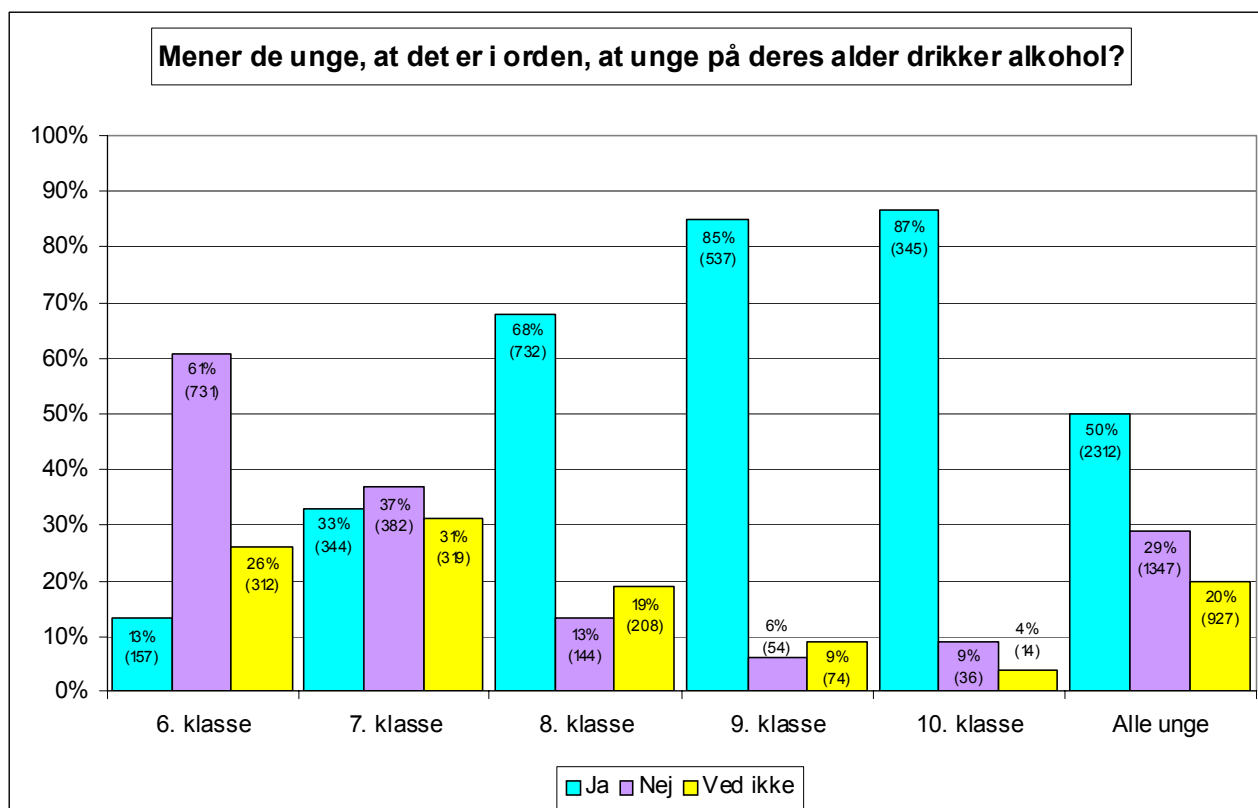
Figur 8.

Antallet af unge, der har en aftale med deres forældre, toppes i 9. klasse, hvor 3 ud af 4 har en aftale om at drikke alkohol. Der er færrest unge i 9. klasse, der ikke har en aftale med deres forældre. Antallet af unge, der ikke har en aftale med deres forældre, fordi de ikke drikker, falder jævnt fra 6. til 10. klasse.

Figur 9. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet at drikke alkohol.

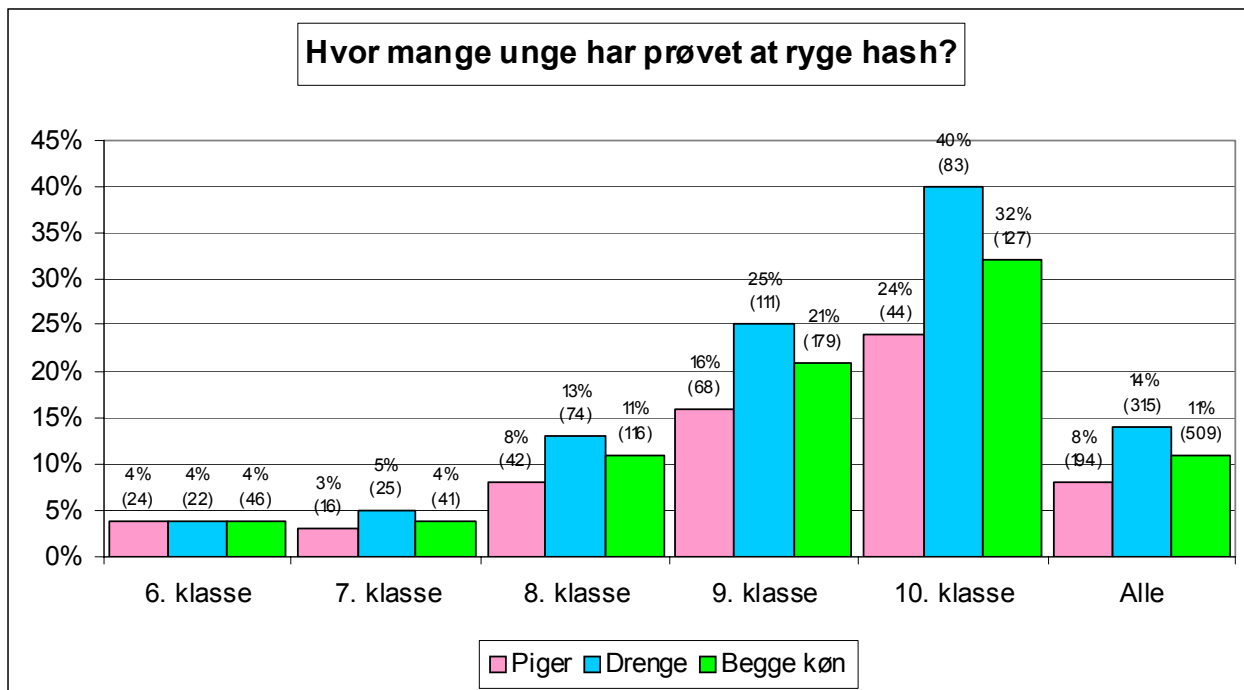
Der sker en stigning i det antal genstande, som de unge må drikke for deres forældre, på de forskellige klassetrin, startende med 1-2 genstande i de mindre klasser for at kulminere på 7-10 genstande i 10. klasse.

Figur 10.

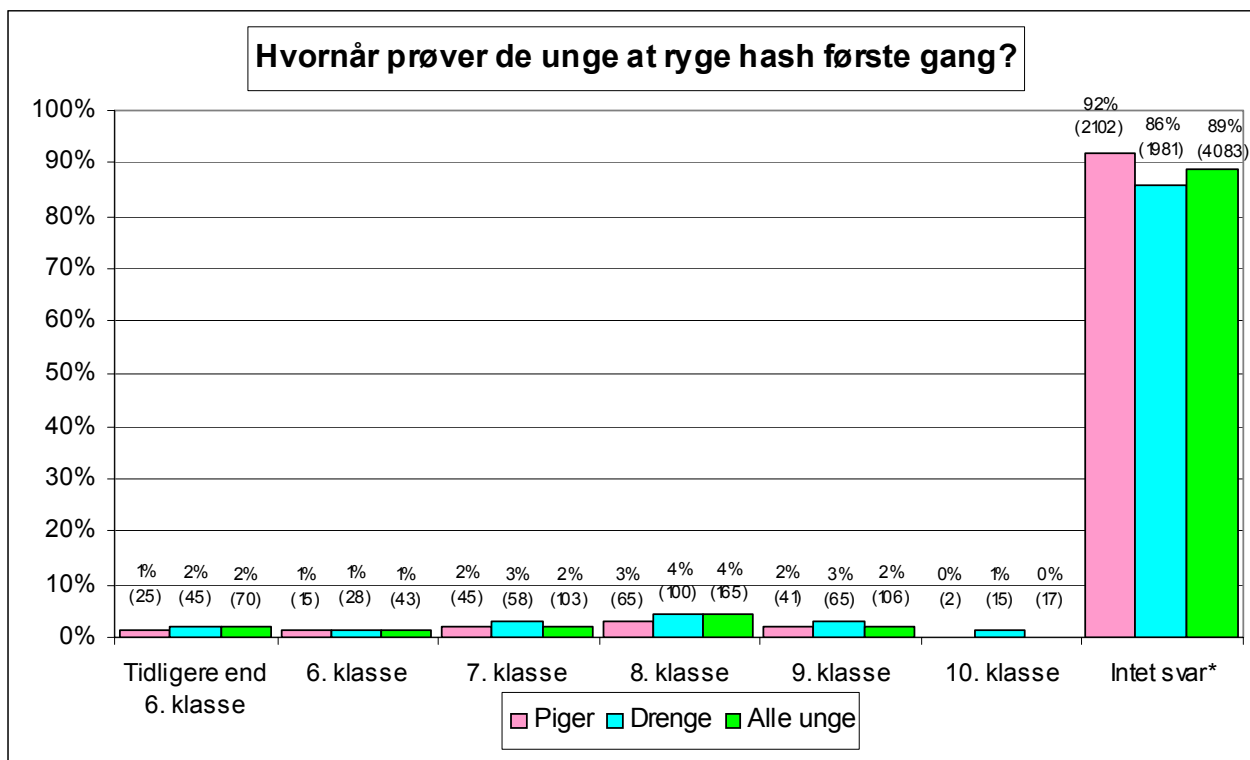
Fra 6. - 10. klasse ses der en kontinuert procentvis stigning i antallet af unge, der synes, at det er i orden, at unge på deres alder drikker alkohol, og ligeledes ses der et fald i antallet af unge, der ikke synes, det er i orden. Der er et stort antal af de unge i 6. og 7. klasse, der svarer "ved ikke". Dette tal falder drastisk i 8. klasse.

De unges erfaring med hash

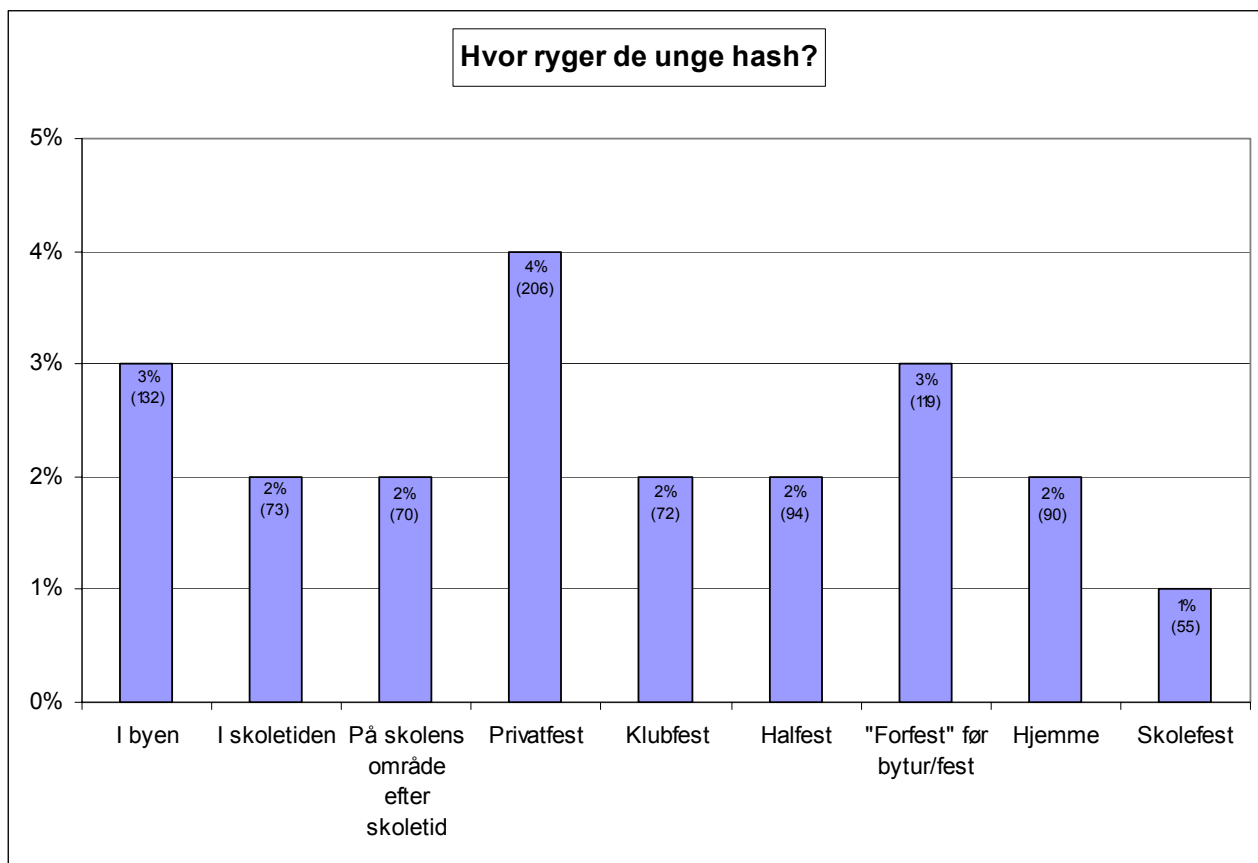
Figur 11.

Fra og med 7. klasse ses der en kraftig procentvis stigning på hvert klassetrin i forhold til, om de unge har prøvet at ryge hash. Hver fjerde pige, og mere end hver tredje dreng, i 10. klasse har prøvet at ryge hash. Endvidere har hver femte af de unge i 9. klasse, og knap hver tredje af de unge i 10. klasse, prøvet at ryge hash. Samlet set har knap hver tiende pige, og hver syvende dreng, prøvet at ryge hash, og således har flere end hver tiende af de unge prøvet at ryge hash. Der er ydermere en generel tendens til, at der er flere drenge end piger, der har prøvet at ryge hash.

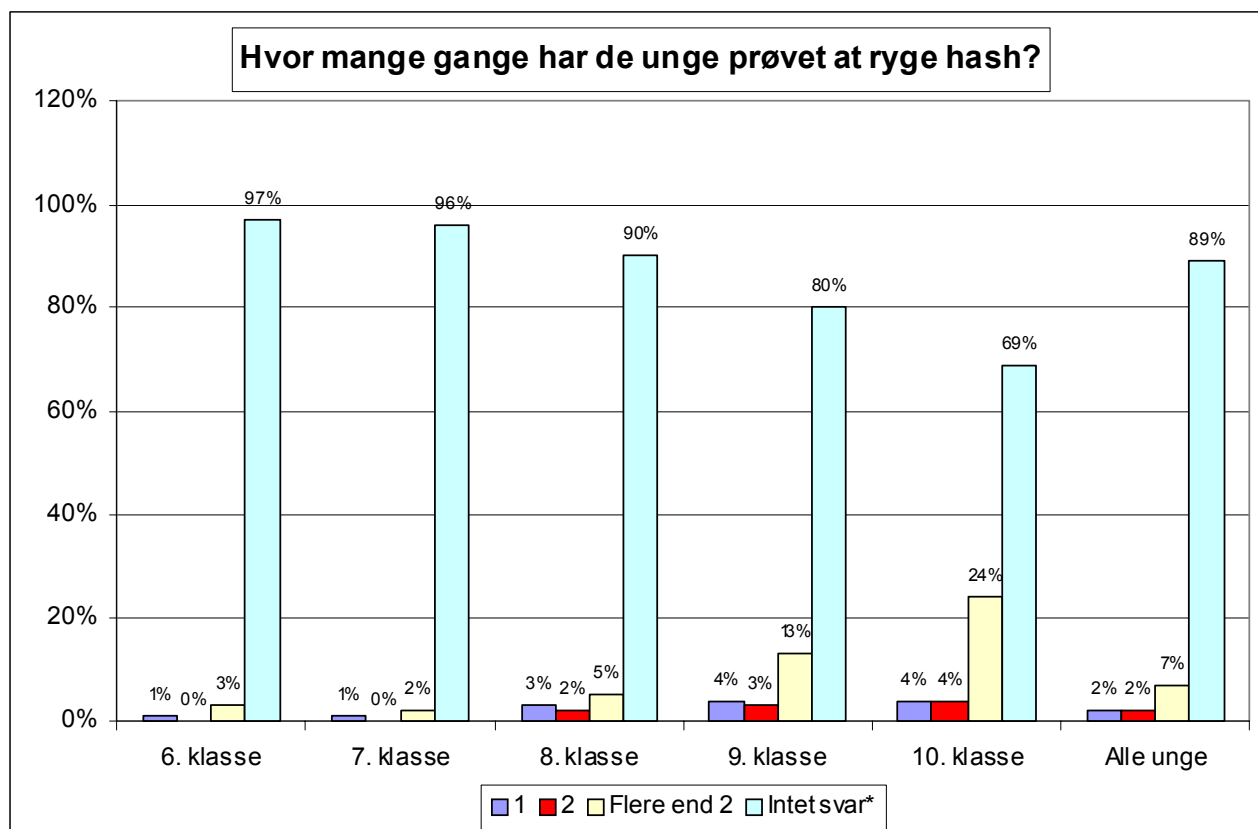
Figur 12. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet at ryge hash.

Blandt både piger og drenge viser det sig, at debutalderen med hensyn til hash er 8. klasse.

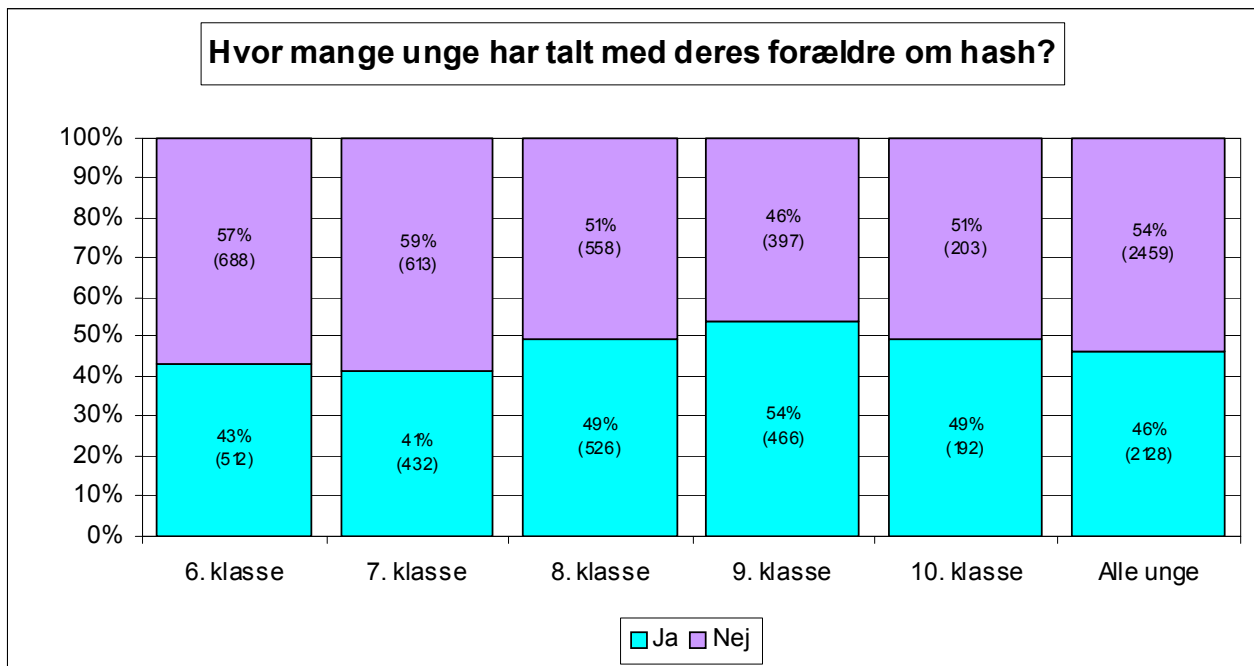
Figur 13.

Der er flest blandt de unge, der ryger hash, når de er i byen, til privatfest eller "forfest" før bytur. Der er færrest blandt de unge, der ryger hash til skolefest, på skolens område efter skoletid eller til klubfest.

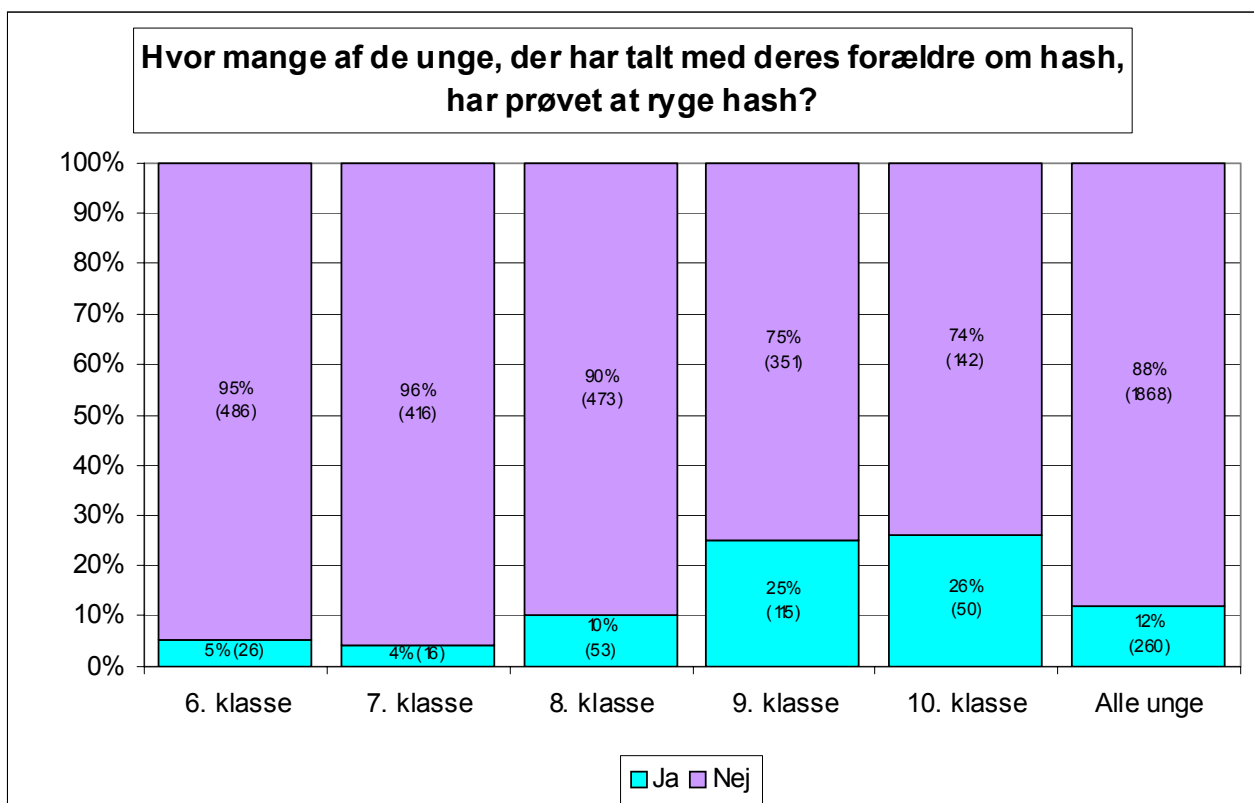
Figur 14. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet at ryge hash.

Der er fra 7. klasse og frem en stigende tendens til, at flertallet af de unge, der har prøvet at ryge hash, har gjort det flere end 2 gange. I 10. klasse har hver fjerde af de unge røget hash flere end 2 gange.

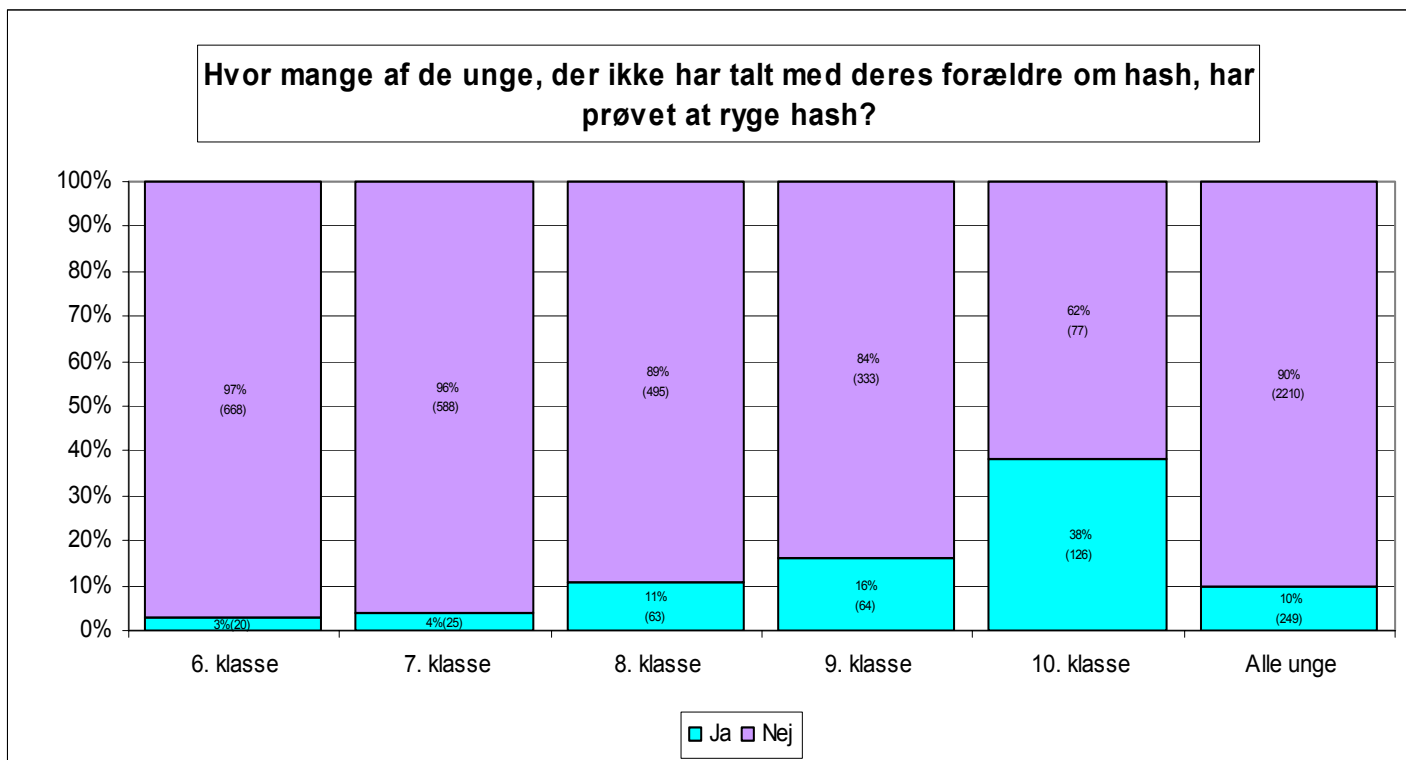
Figur 15.

På hvert klassetrin ses en stigning, med kulmination i 9. klasse, i antallet af unge, der har talt med deres forældre om hash. Samlet set har under halvdelen af de unge talt med deres forældre om hash.

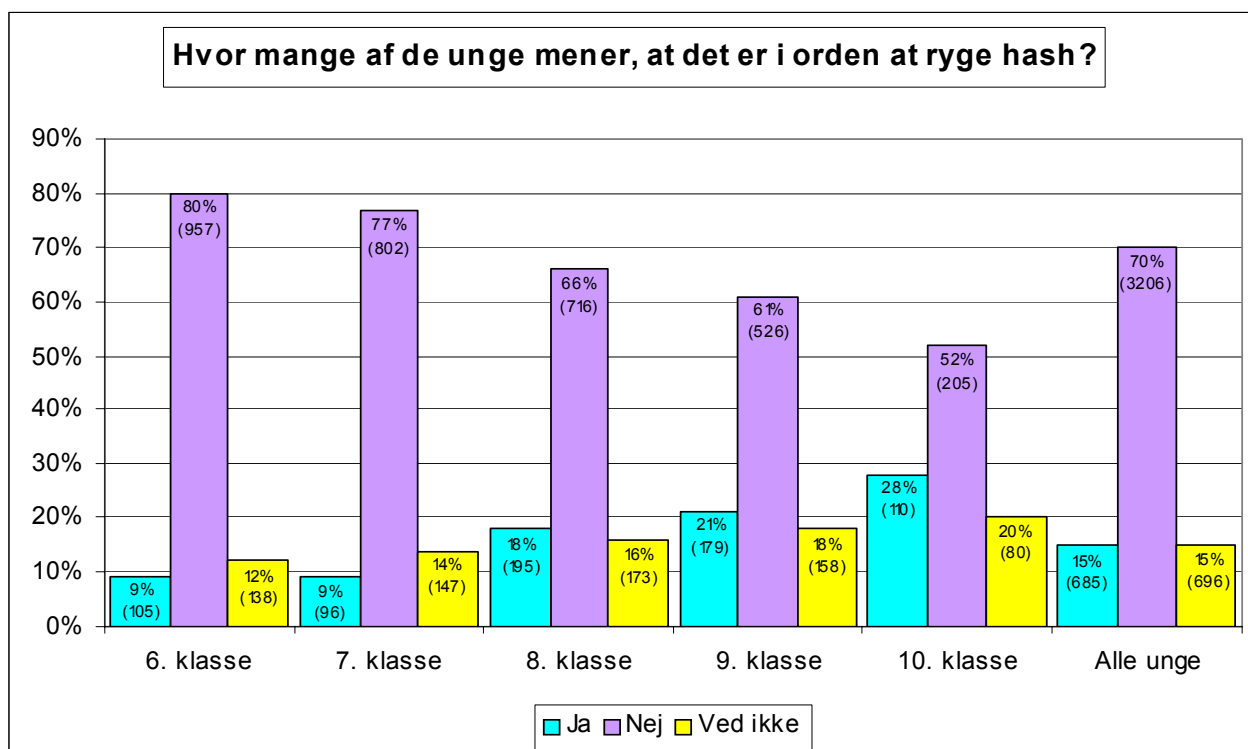
Figur 16.

I 9. og 10. klasse har hver fjerde af de unge, der har talt med deres forældre om hash, prøvet at ryge hash.

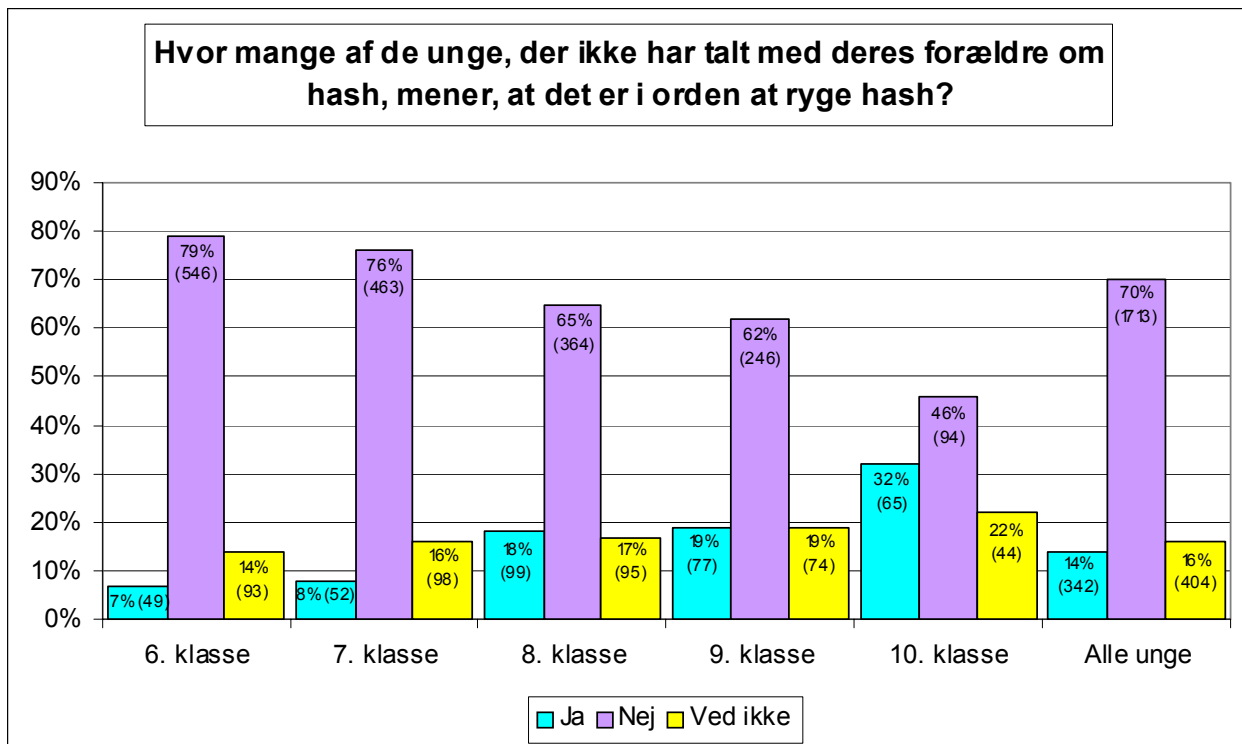
Figur 17.

I 9. klasse har hver sjette ud af de unge, der ikke har talt med deres forældre om hash, prøvet at ryge hash. Dette tal er i reelle tal halvt så stort (i procent 9 % mindre), som tallet for de unge, der har talt med deres forældre om hash. Flere end hver tredje i 10. klasse, af dem der ikke har talt med forældrene om hash, har prøvet at ryge hash.

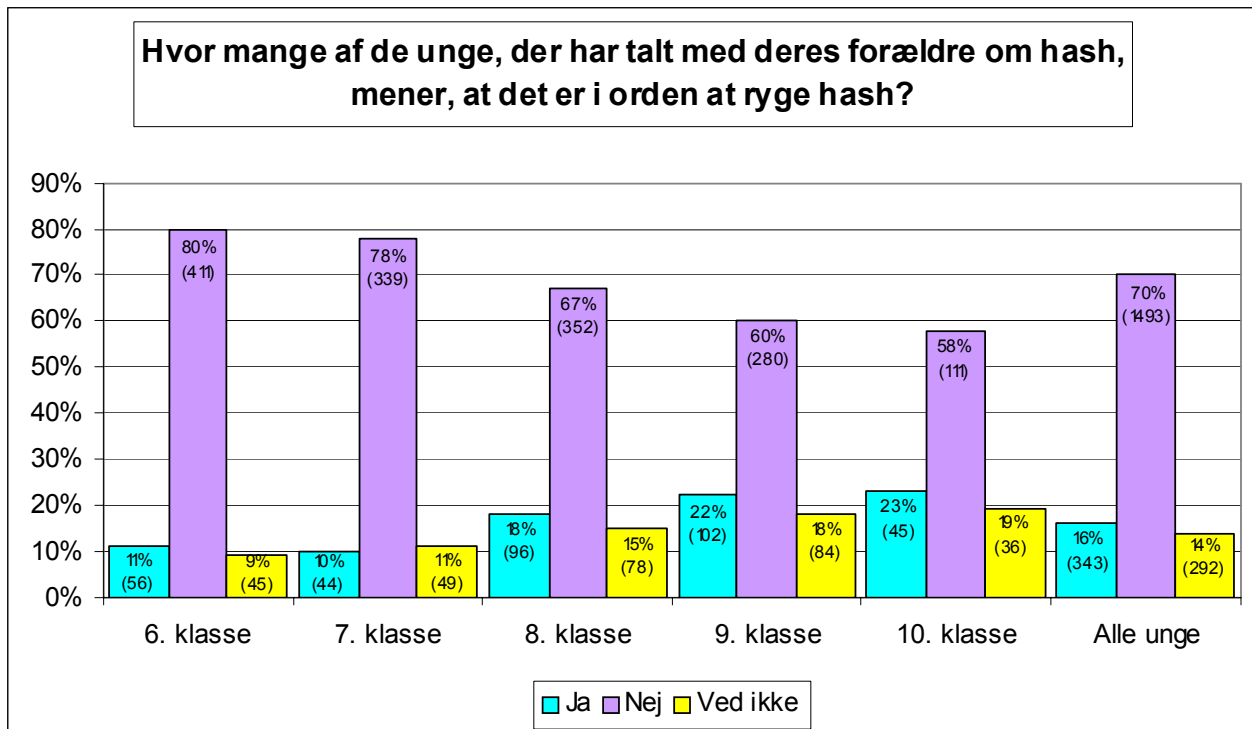
Figur 18.

Der ses en procentvis stigning over alle klassetrinene, hvor det viser sig, at gennemsnitligt hver sjette af de unge mener, det er i orden at ryge hash. I 10. klasse er tallet oppe på godt og vel hver fjerde. Antallet af unge, der ikke mener, det er i orden at ryge hash, daler fra 6. til 10. klasse, hvor omtrent halvdelen mener, at det ikke er i orden at ryge hash. Samlet set er hver sjette af de unge i tvivl om, hvorvidt det er i orden eller ej at ryge hash.

Figur 19.

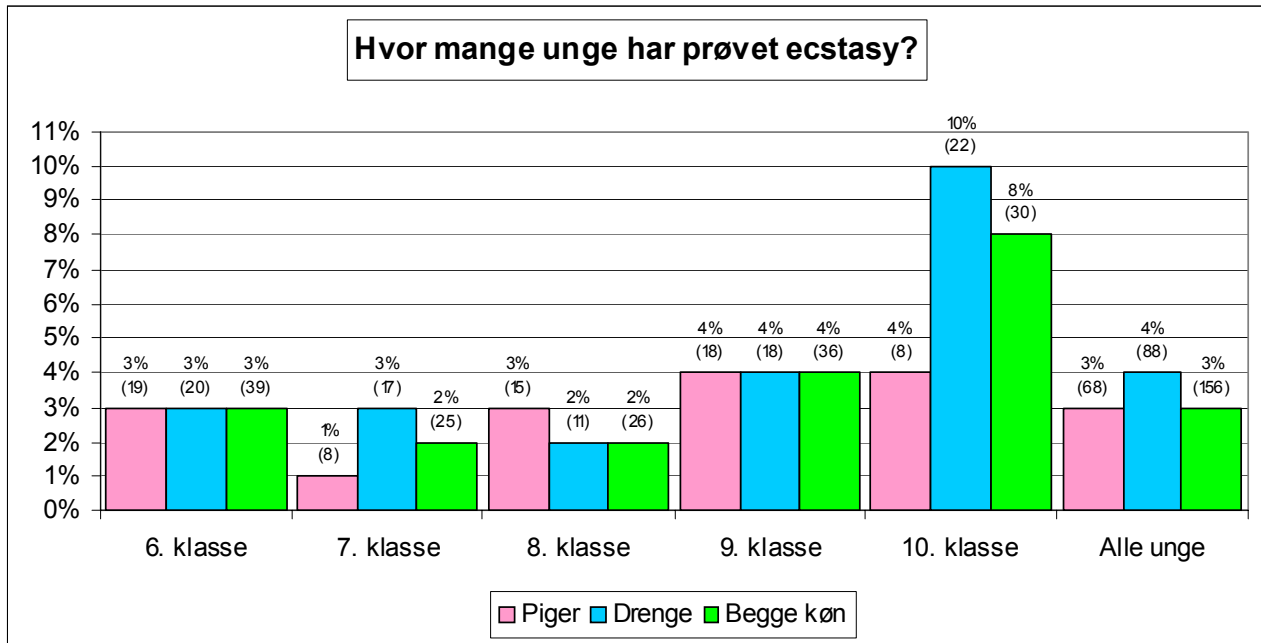
Der er en procentvis kontinuert stigning på alle klassetrin i forhold til om de unge, der ikke har talt med deres forældre om hash, mener, det er i orden at ryge hash. Ligeledes falder antallet af unge, der ikke mener, det er i orden at ryge hash.

Figur 20.

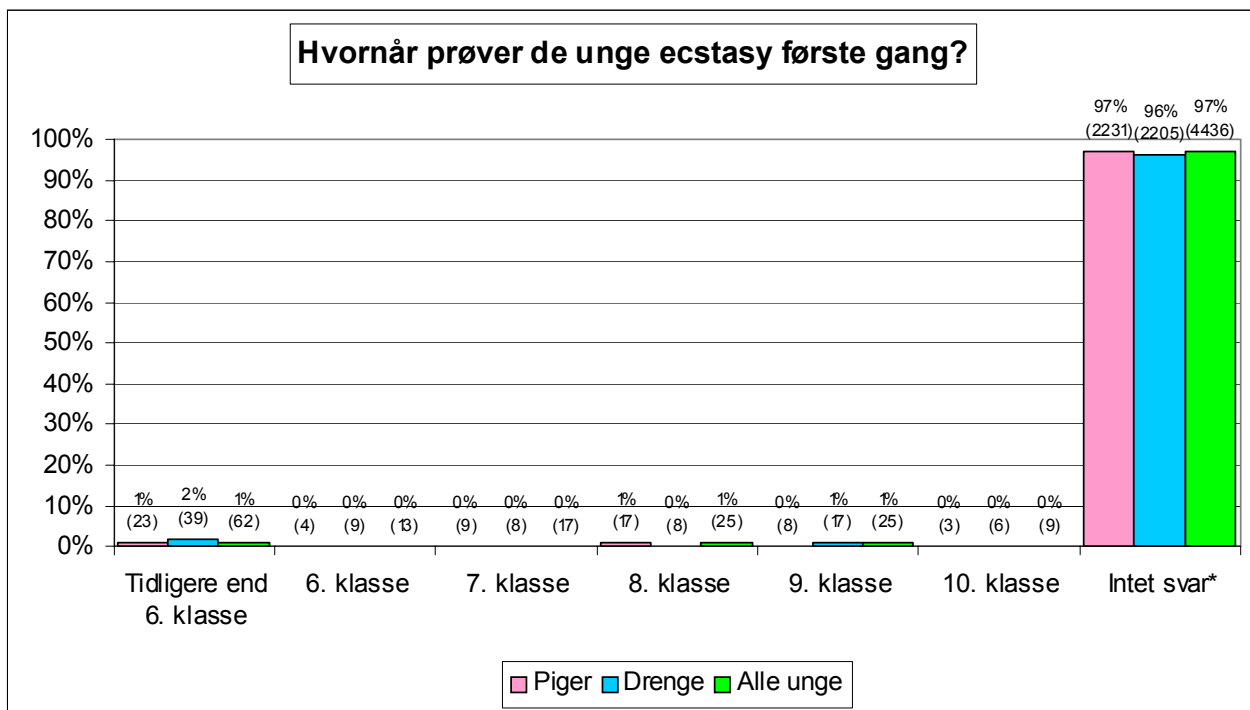
Blandt de unge, der har talt med deres forældre om hash, er antallet af unge, der svarer "ved ikke" om hash er i orden, på alle klassetrin på nær 9. klasse mindre, end det er tilfældet hos de unge, der ikke har talt med deres forældre om hash. Denne afgang fra kategorien "ved ikke" lægger sig over alle klassetrinene på både ja- og nej-siden.

De unges erfaringer med ecstasy

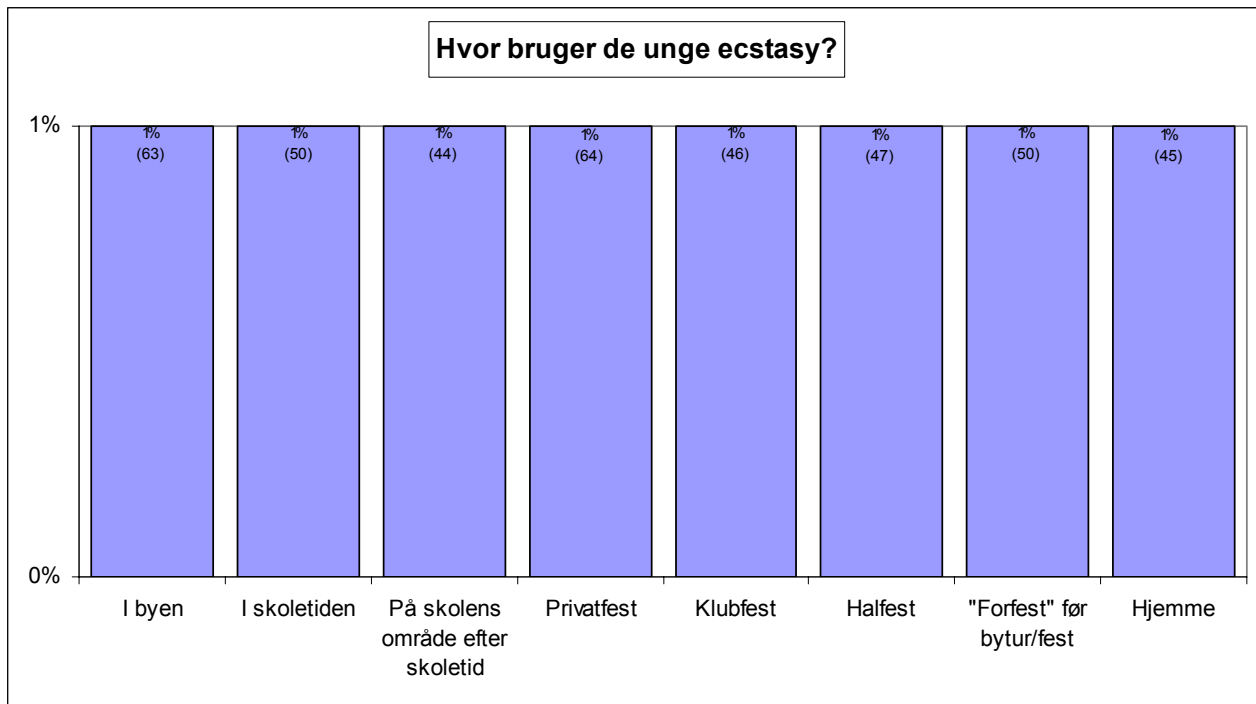
Figur 21.

Der er samlet set flere drenge end piger, der har prøvet ecstasy. Knap hver tiende dreng i 10. klasse har prøvet ecstasy.

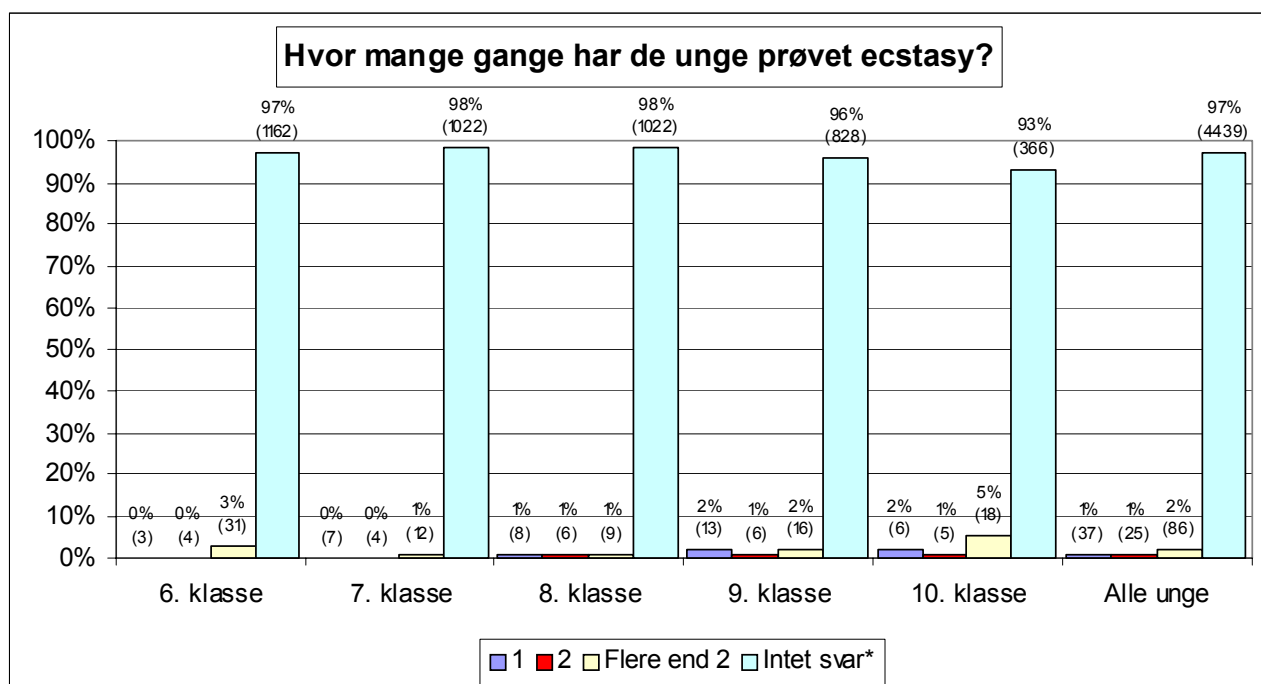
Figur 22. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet ecstasy.

Pigerne har lidt tidligere debut med ecstasy, nemlig i 8. klasse, hvor drengene først får debut i 9. klasse. Samlet set for begge køn er der lige så mange, der har debut i 8. som i 9. klasse.

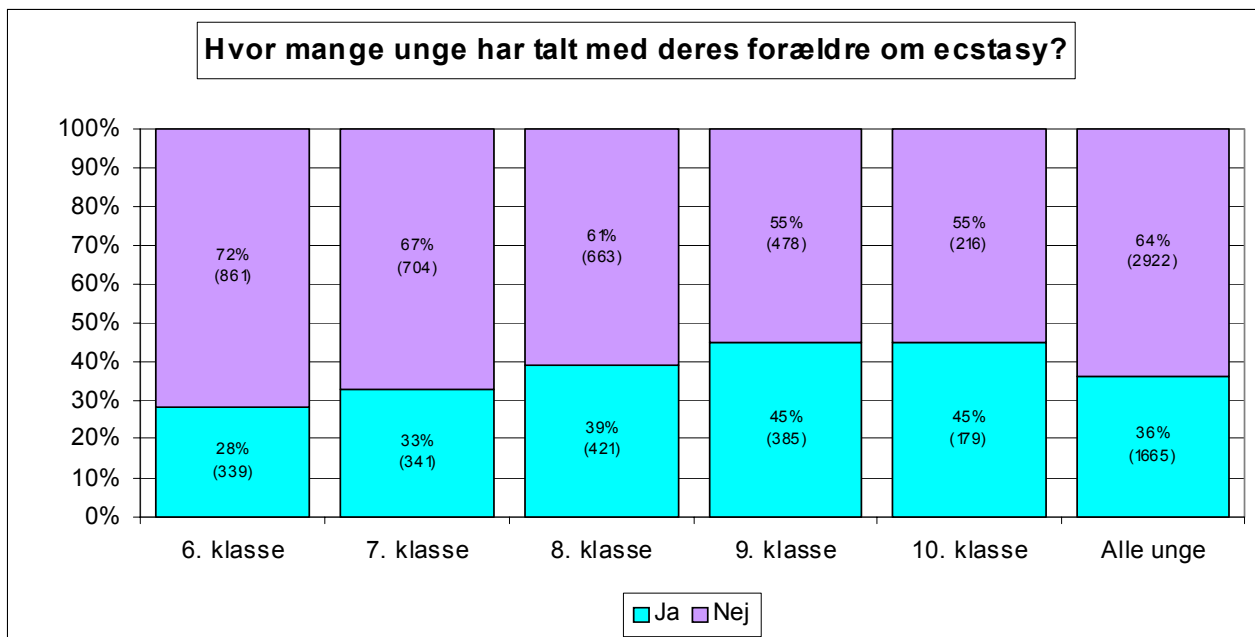
Figur 23.

Det er primært i byen og/eller til privatfest, at de unge bruger ecstasy. Der er færrest, der bruger ecstasy hjemme, på skolens område efter skoletid og/eller til klubfester.

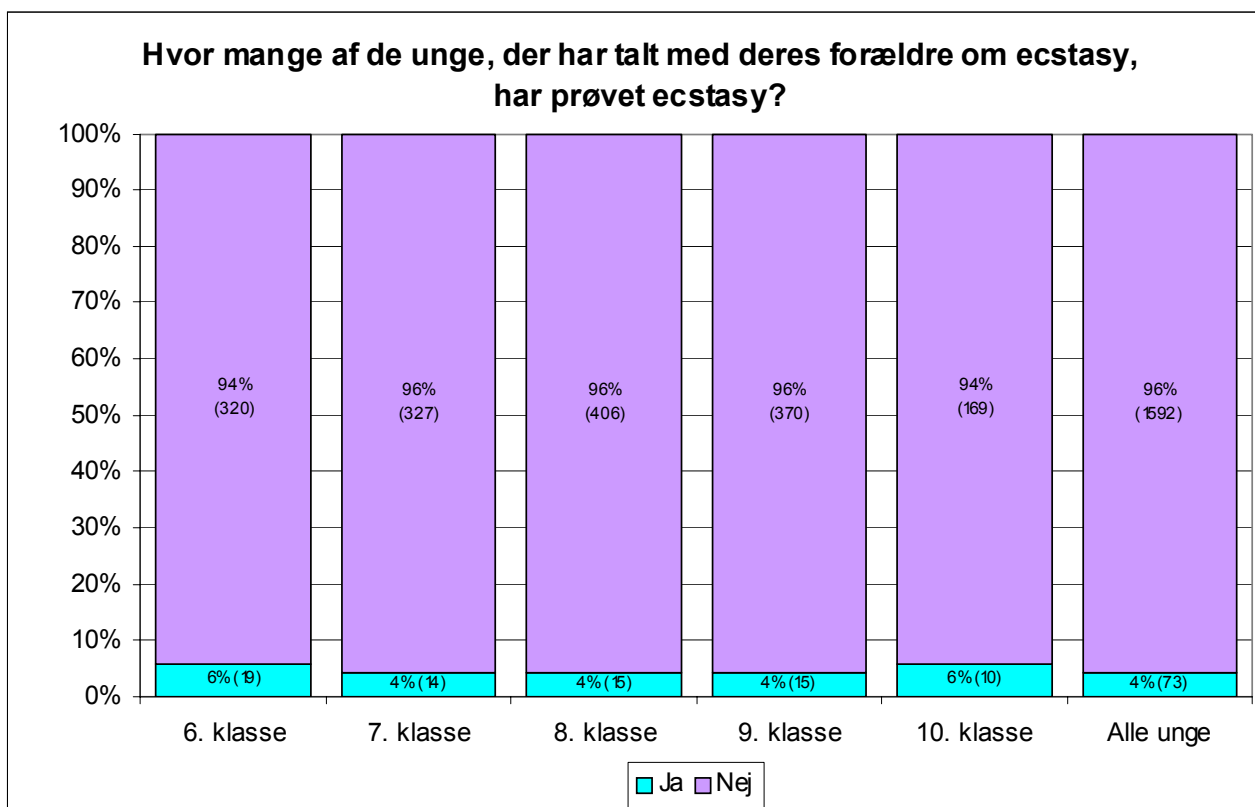
Figur 24. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet ecstasy.

De unge har på alle klassetrin i overvejende grad prøvet ecstasy flere end 2 gange.

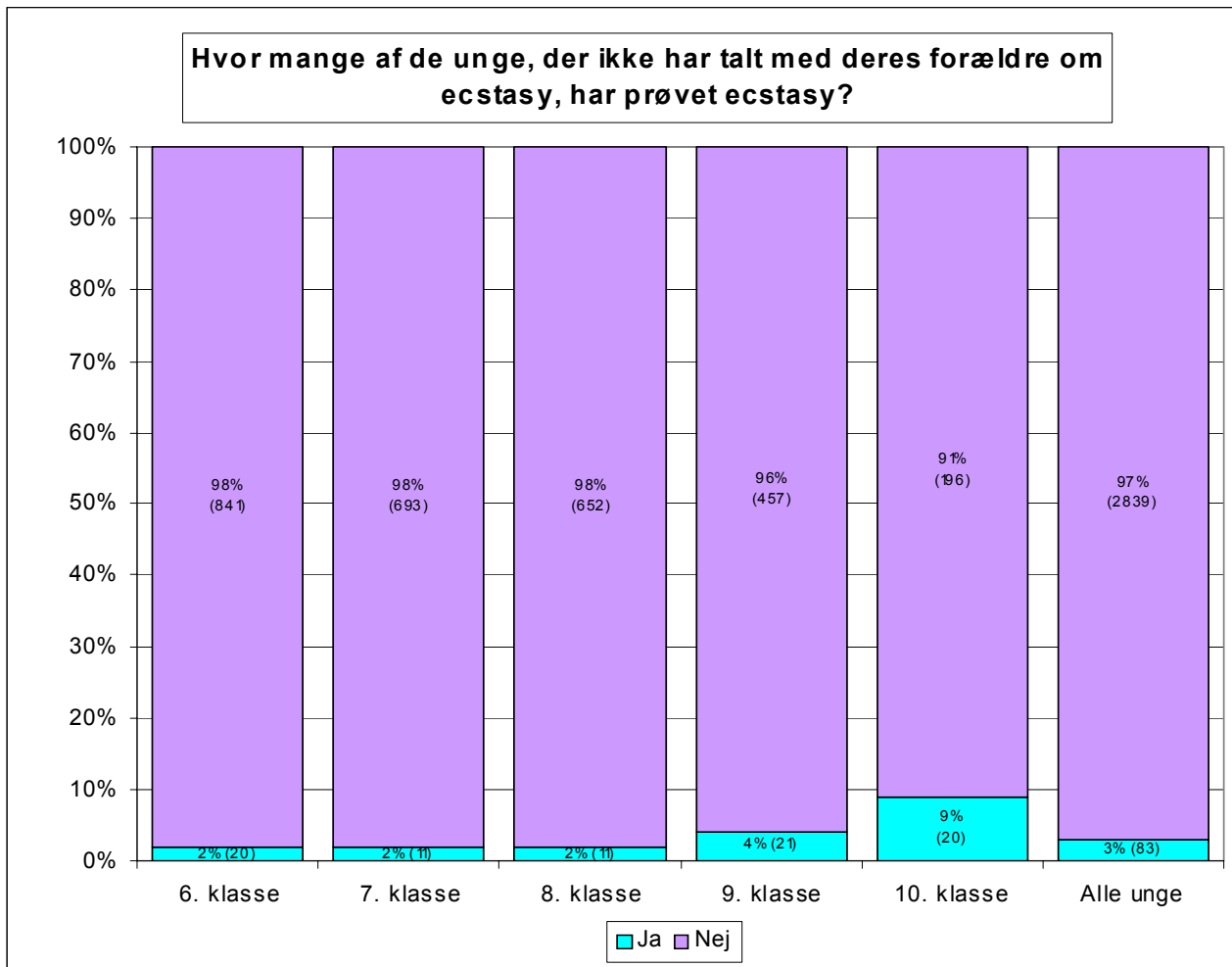
Figur 25.

Antallet af unge, der har talt med deres forældre om ecstasy, stiger jævnt procentvist fra 6. til 10. klasse. Samlet set, har godt og vel en tredjedel af de unge talt med deres forældre om ecstasy.

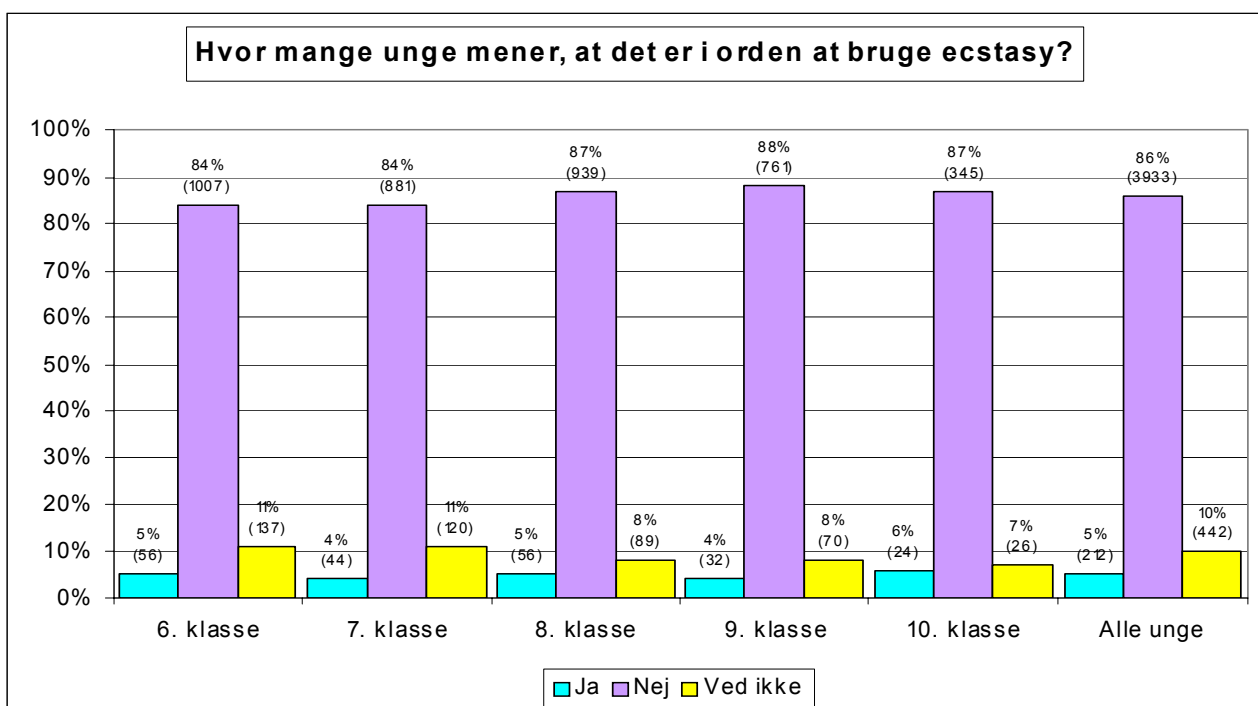
Figur 26.

Antallet af unge, der har talt med deres forældre om ecstasy, og prøvet ecstasy, er nogenlunde konstant på de forskellige klassetrin.

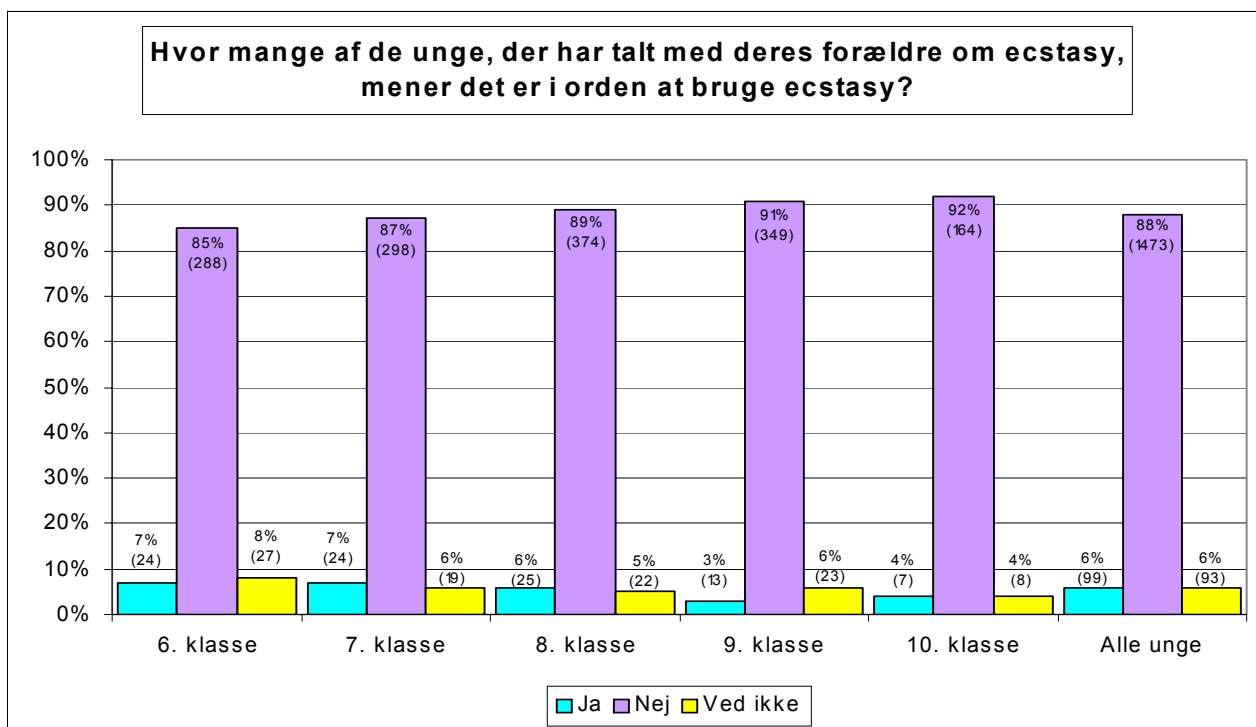
Figur 27.

I 7. og 8. klasse er der flere, der har prøvet ecstasy, blandt dem der har talt med deres forældre om ecstasy, end blandt dem der ikke har talt med forældrene om ecstasy. Denne forskel er markant i 10. klasserne, hvor dobbelt så mange af dem, der ikke har talt med deres forældre om ecstasy, har prøvet ecstasy.

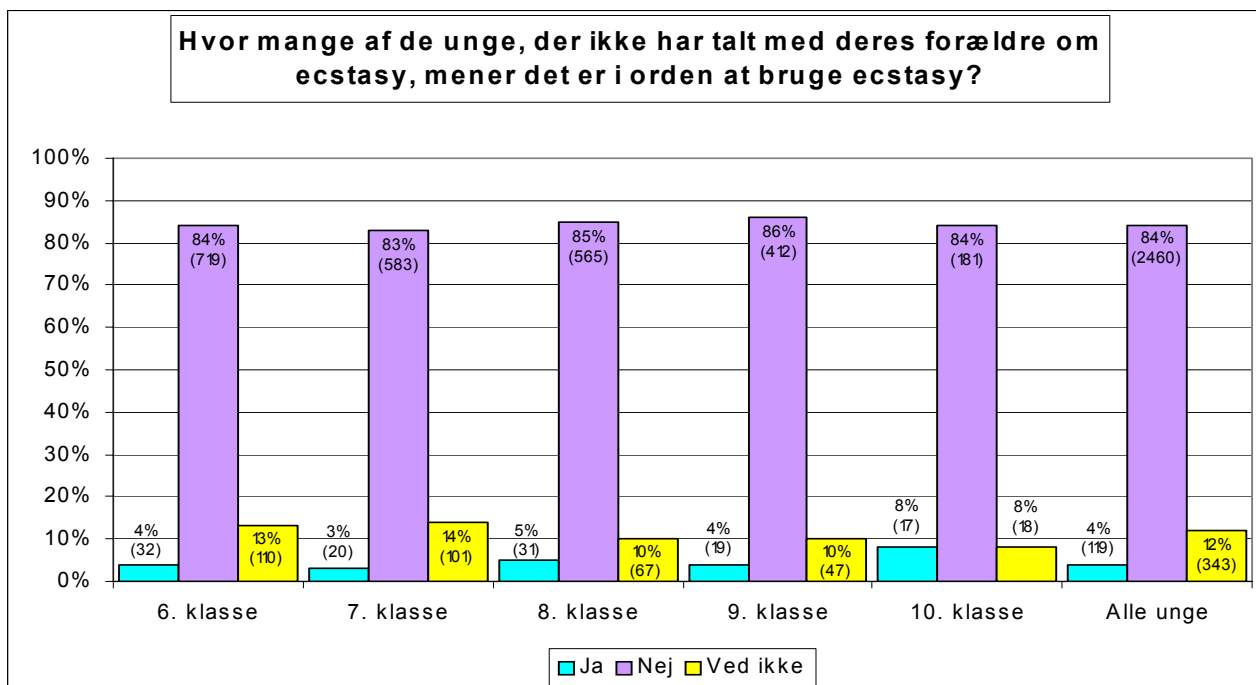
Figur 28.

Samlet set svarer hver tiende af de unge "ved ikke", om det er i orden at bruge ecstasy, dette tal falder for hvert klassetrin. Hver tyvende af de unge mener, at det er i orden at bruge ecstasy.

Figur 29.

Blandt de unge, der har talt med deres forældre om ecstasy, er der fra 6.-10. klasse en kontinuert stigning i antallet af unge, der mener, det ikke er i orden at bruge ecstasy. I 9. og 10. klasse falder antallet af unge, der mener, at det er i orden at bruge ecstasy. Tallet for de unge, der har svaret "ved ikke", ligger nogenlunde stabilt. Samlet set er der lige så mange unge, der svarer ja, som der svarer "ved ikke"

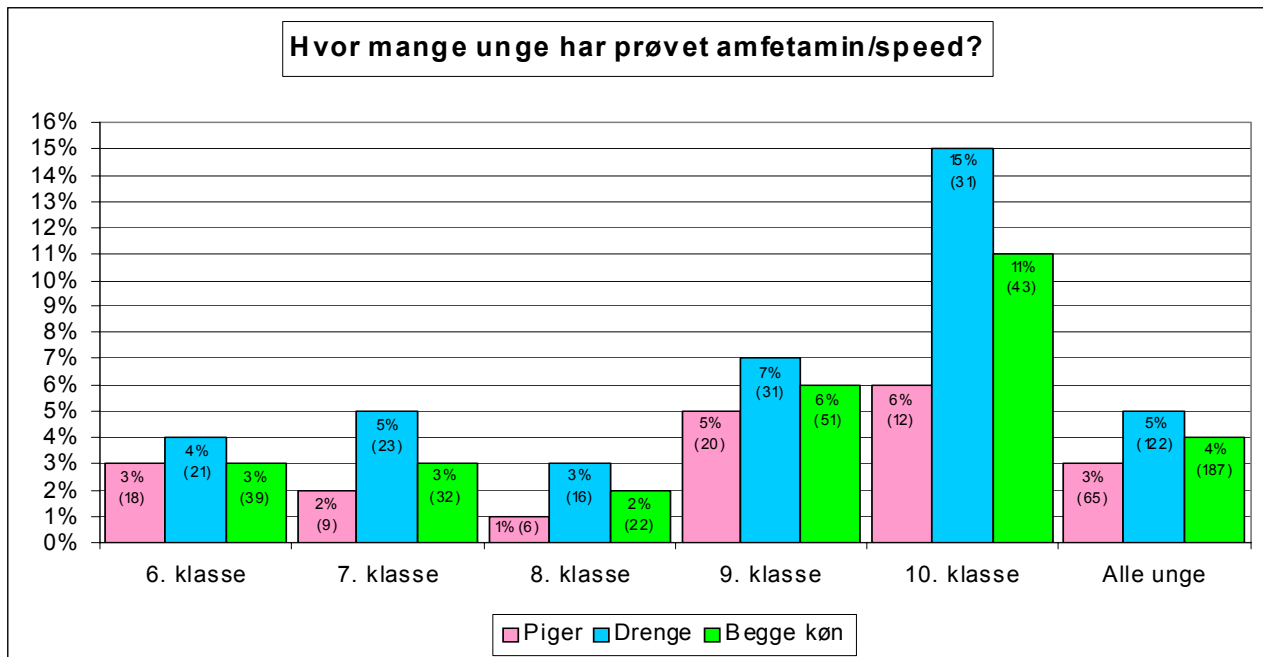

Figur 30.

I 6.-8. klasse er der procentvist færre, der mener, at det er i orden at bruge ecstasy, i den gruppe af unge, der ikke har talt med deres forældre om ecstasy. Der er procentvist færre, der ikke mener, det er i orden at bruge ecstasy, blandt de unge, der ikke har talt med deres forældre. Men i reelle tal er der faktisk færre på alle klassetrin blandt de unge, der har talt med deres forældre om ecstasy, der mener, at det er i orden at bruge ecstasy, end det er tilfældet blandt de unge, der ikke har talt med deres forældre om ecstasy.

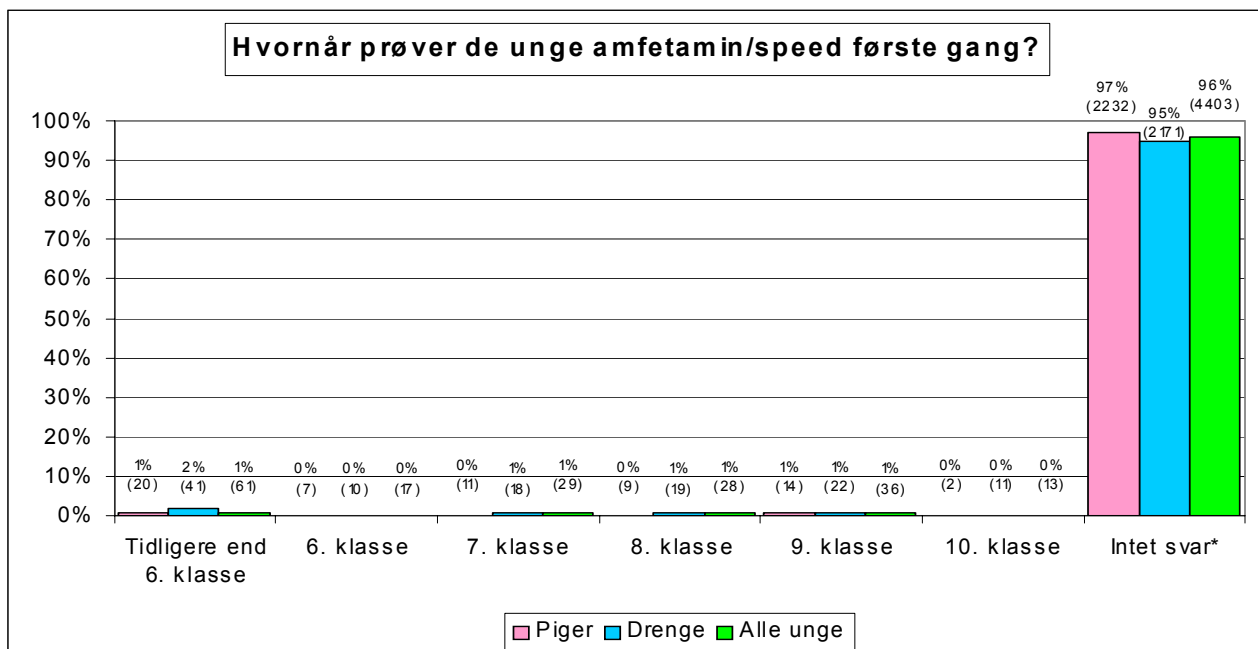
Endelig er antallet af unge, der svarer "ved ikke", større ved dem, der ikke har talt med deres forældre om ecstasy, end blandt dem der har talt med deres forældre.

De unges erfaringer med amfetamin/speed

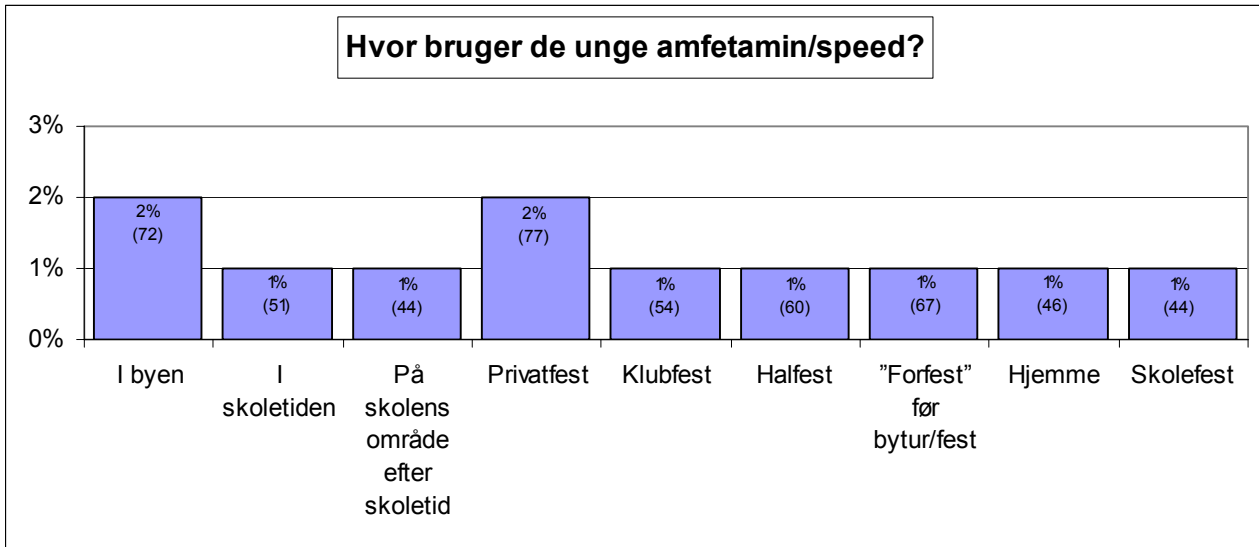
Figur 31.

Antallet af piger, der prøver amfetamin/speed, stiger i 9. og 10. klasse, hvilket ligeledes gør sig gældende for drengene. Knap hver sjette dreng i 10. klasse har prøvet amfetamin/speed. Flere end hver tiende af de unge i 10. klasse har prøvet amfetamin/speed. Der er samlet set og på de forskellige klassetrin flere drenge end piger, der har prøvet amfetamin/speed.

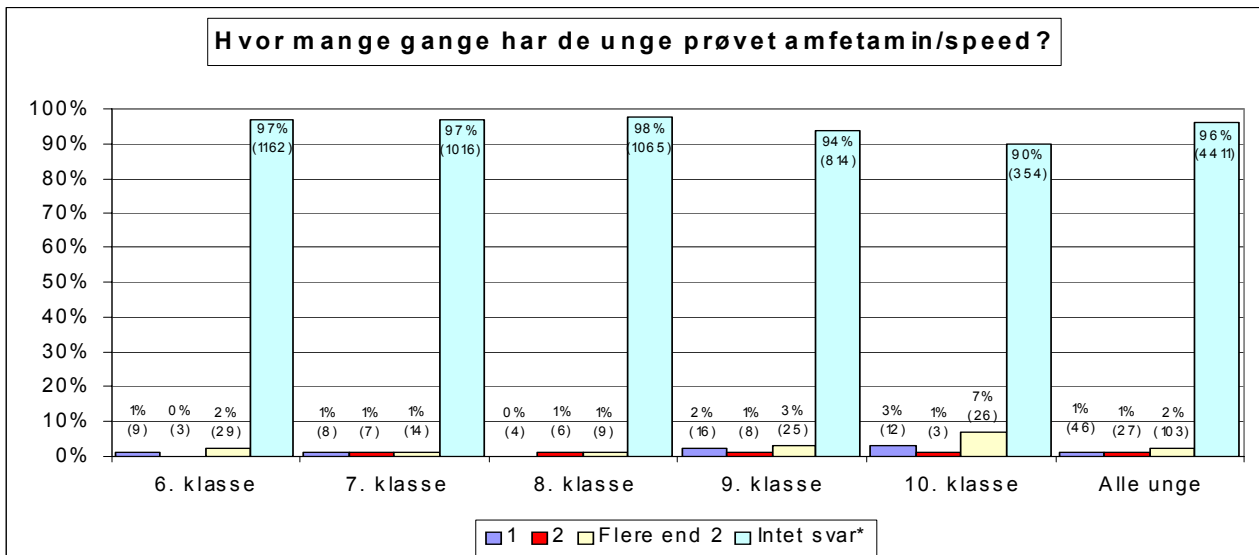
Figur 32. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet amfetamin/speed.

For både drenges og pigers vedkommende er der debut med amfetamin/speed i 9. klasse.

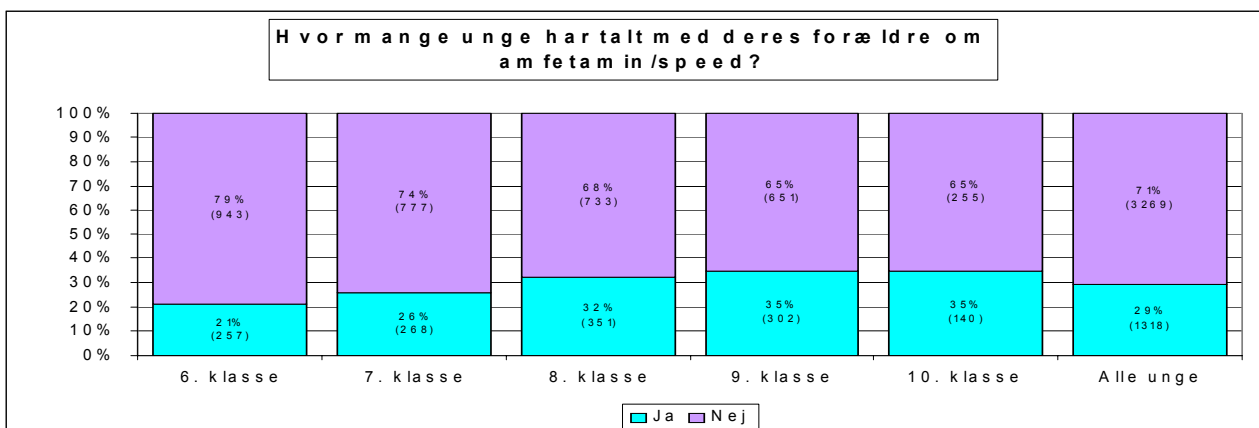
Figur 33.

De unge bruger primært amfetamin/speed til privatfest, i byen og/eller til "forfest" før bytur. Der er færrest, der bruger amfetamin/speed på skolens område efter skoletid, til skolefest og/eller derhjemme.

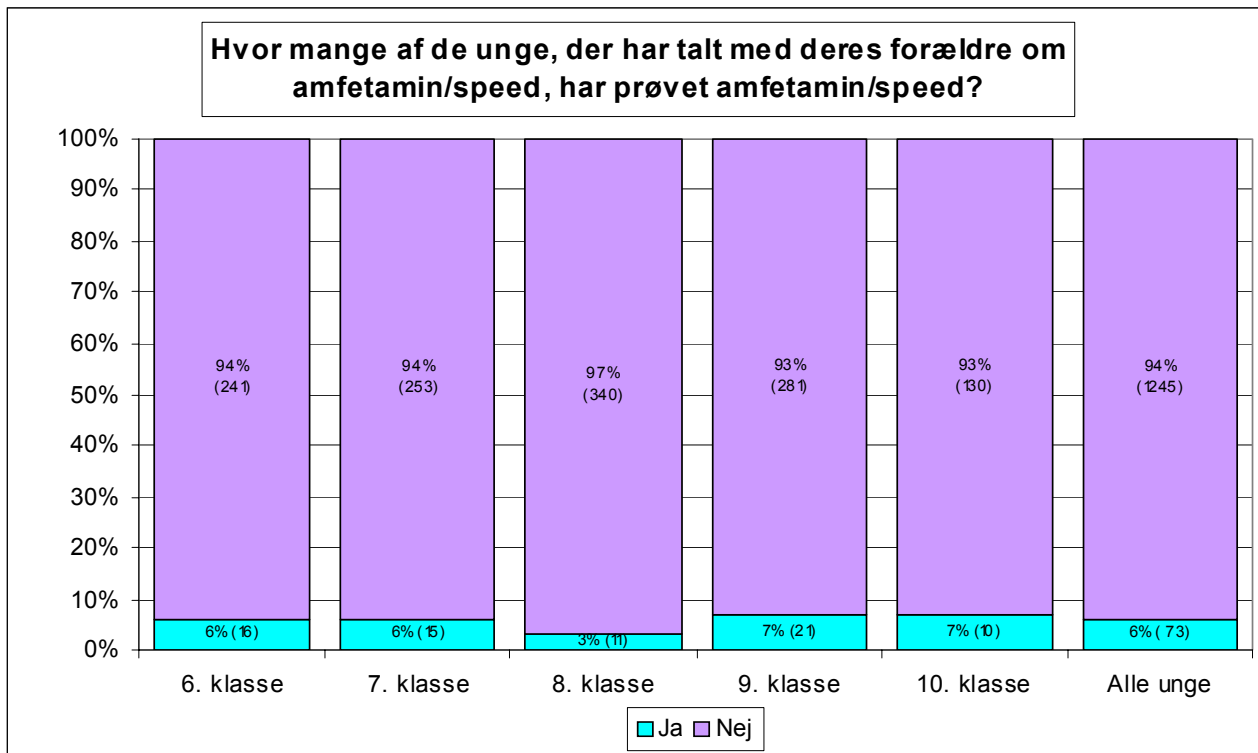
Figur 34. * omfatter tillige de unge, der ikke har prøvet amfetamin/speed.

På alle klassetrin viser der sig en tendens til, at de unge har prøvet amfetamin/speed flere end to gange.

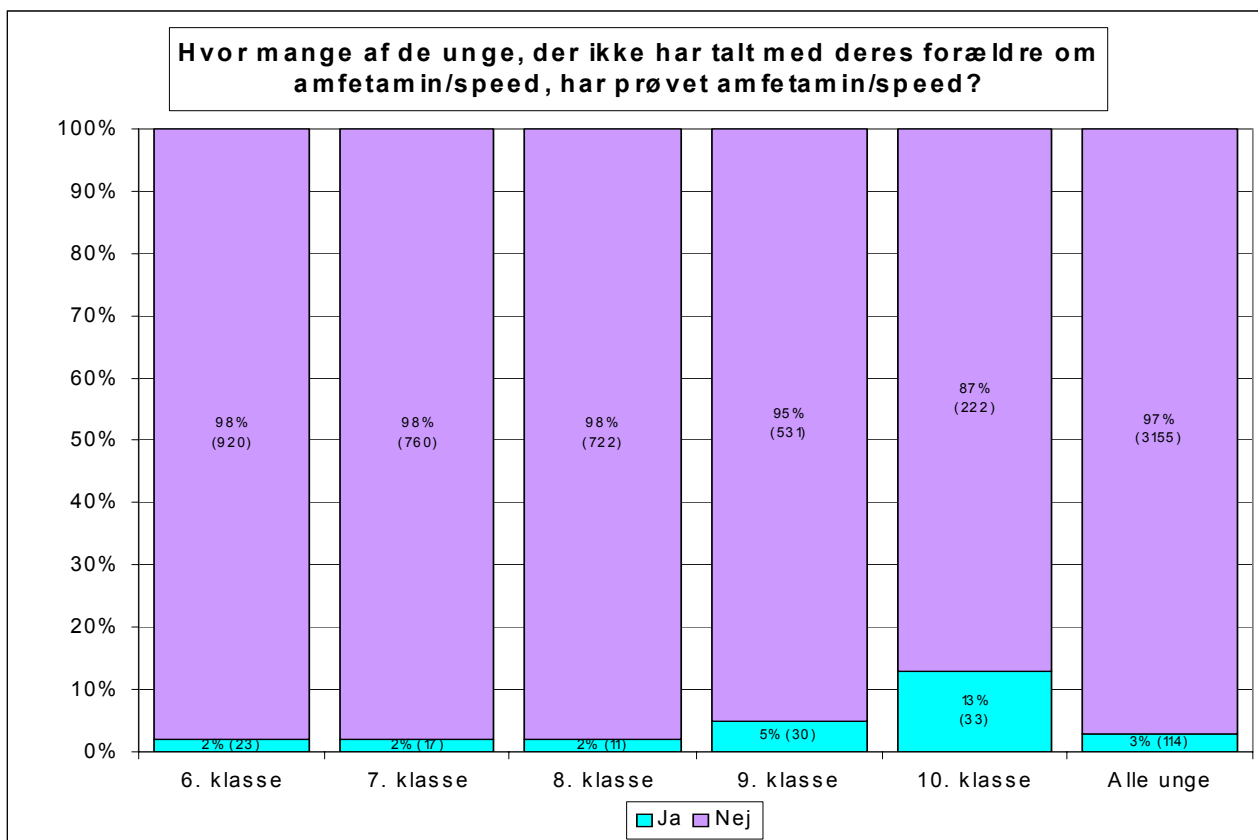
Figur 35.

Gennemsnitligt er det færre end hver tredje af de unge, der har talt med sine forældre om amfetamin/speed. Antallet af unge, der har talt med deres forældre om amfetamin/speed, er dog stigende over de forskellige klassetrin.

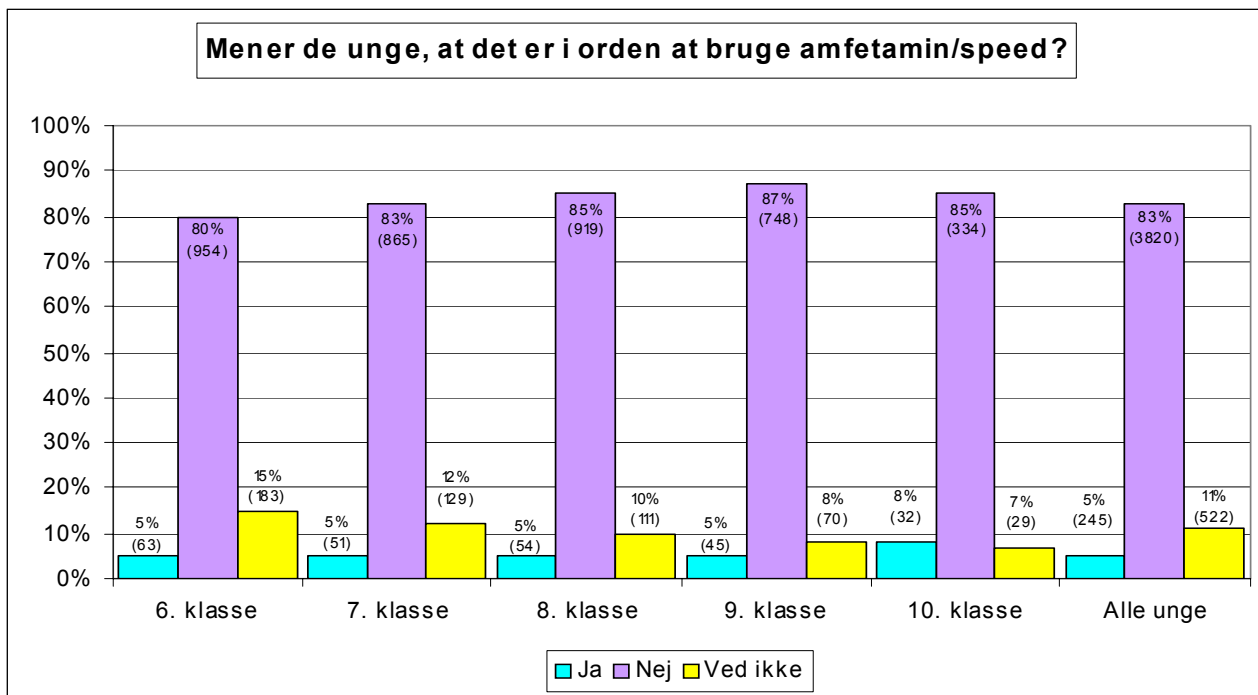
Figur 36.

Blandt de unge, der har talt med deres forældre om amfetamin/speed, er det procentvise antal af unge, der har prøvet amfetamin/speed, forholdsvis stabilt for 6.-10. klasse.

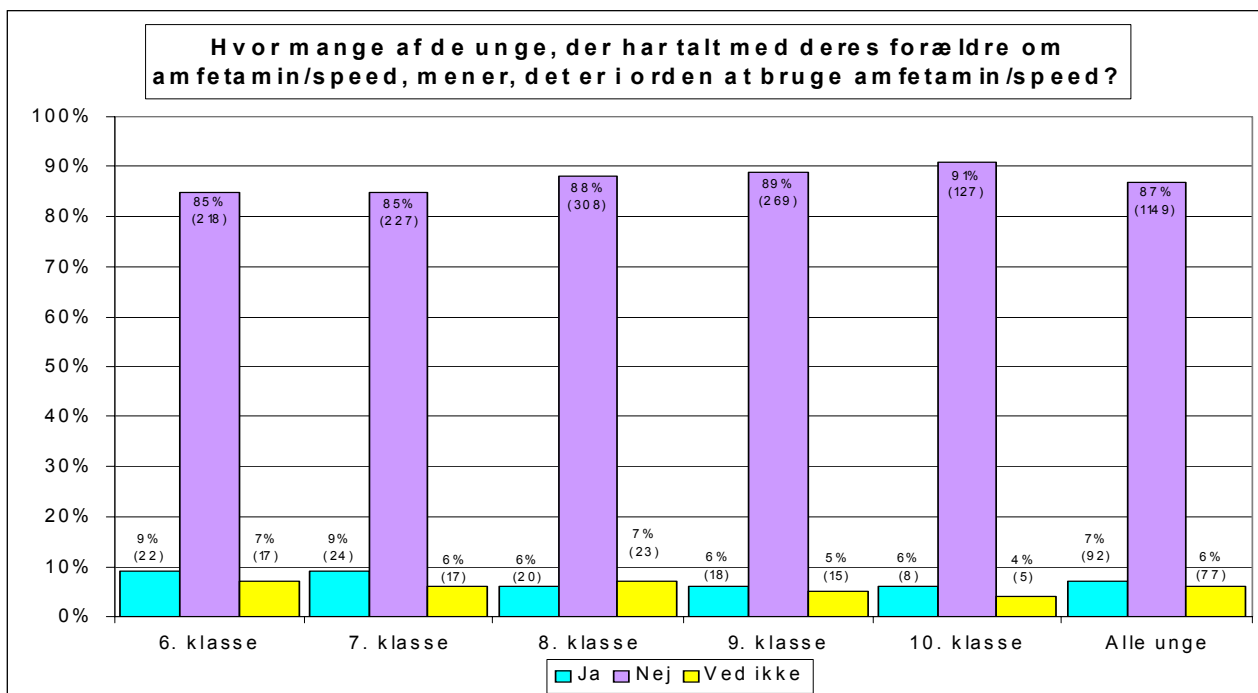
Figur 37.

Procentvis er der frem til og med 9. klasse flere af de unge, der har talt med deres forældre om amfetamin/speed, der har prøvet amfetamin/speed, end blandt alle de unge. I 10. klasse vender tallet procentmæssigt, og der bliver færre af de unge i der har prøvet ecstasy end blandt alle de unge.

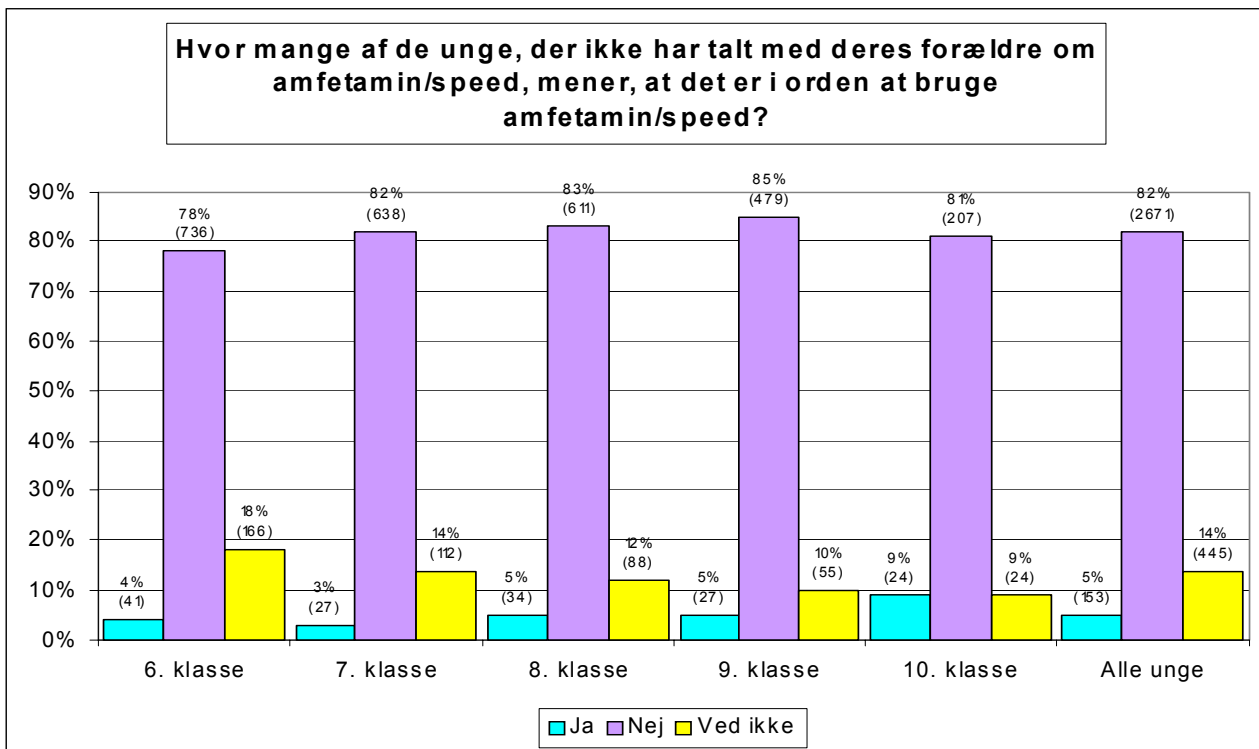
Figur 38.

6 ud af 7 af de unge mener, det ikke er i orden at bruge amfetamin/speed. Flere end hver tiende af de unge ved ikke, om det er i orden at bruge amfetamin/speed.

Figur 39.

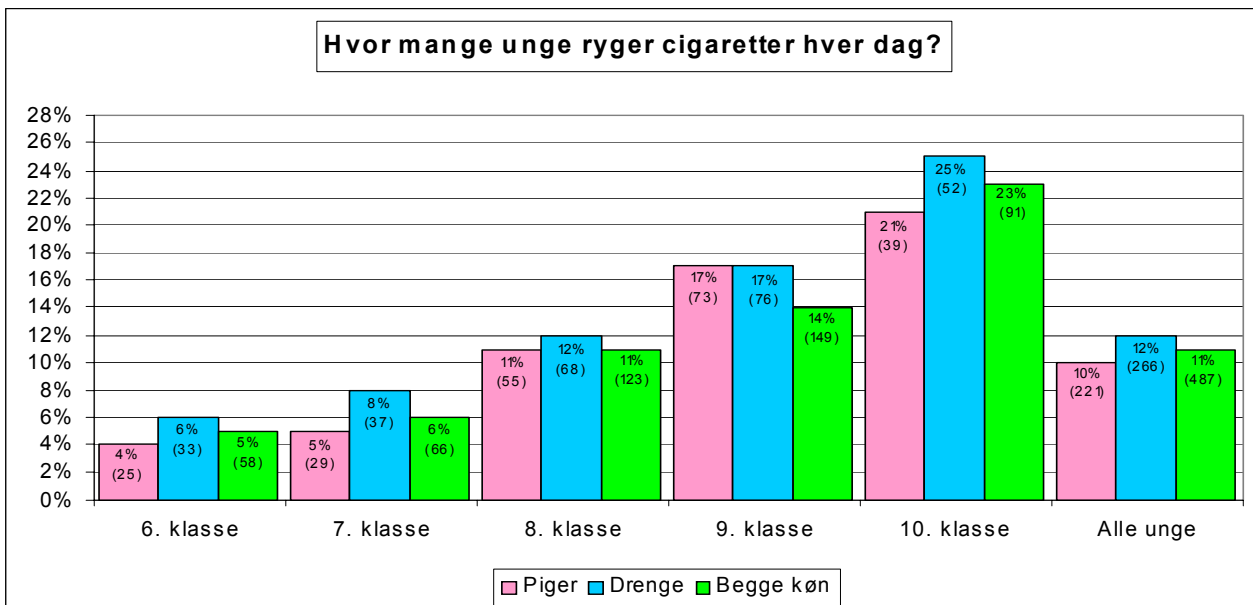
Procentvis er der flere, blandt de unge, der har talt med deres forældre om amfetamin/speed, der mener, at det er i orden at bruge amfetamin/speed, end blandt alle de unge. Ser man på de reelle tal, er der på alle klassetrin færre, der mener, at det er i orden at bruge amfetamin/speed, blandt de unge der har talt med forældrene om amfetamin/speed. Dette gør sig ligeledes gældende for de unge, der svarer "ved ikke".

Figur 40.

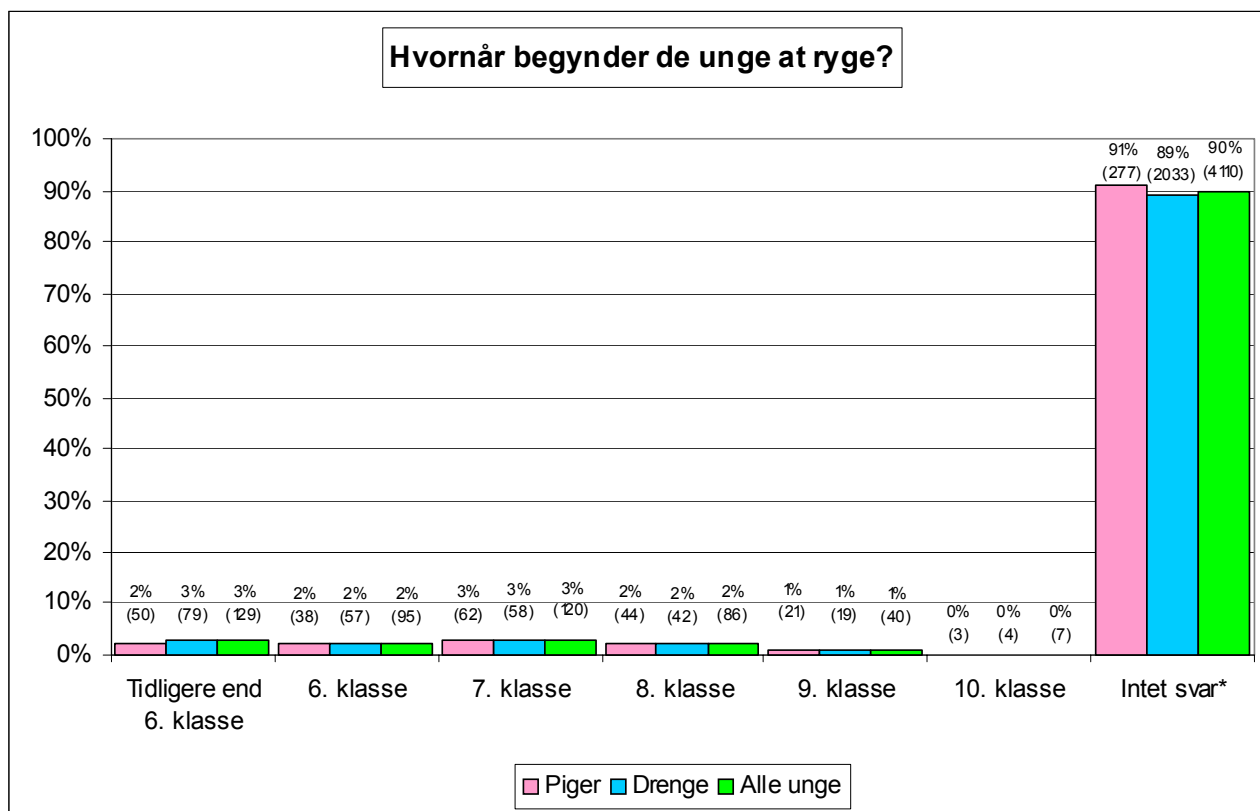
Samlet set er knap hver sjette af de unge, der ikke har talt med deres forældre om amfetamin/speed, i tvivl om, hvorvidt de mener, det er i orden at bruge amfetamin/speed, og svarer således "ved ikke". Endvidere er der på alle klassetrin færre af de unge, der ikke har talt med deres forældre om amfetamin/speed, der mener, at det ikke er i orden at bruge, end det er tilfældet blandt alle de unge.

De unges erfaringer med cigaretter

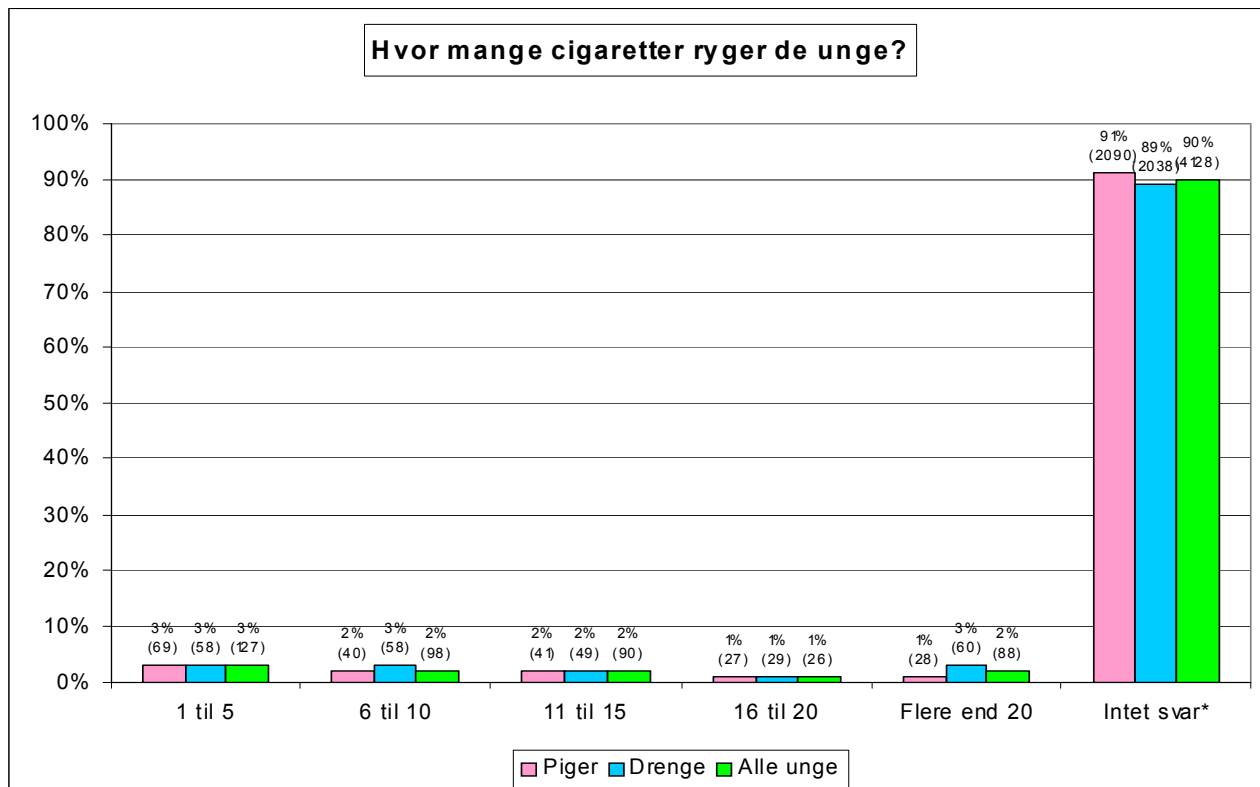
Figur 41.

Der ses en procentvis jævn stigning i unge, der ryger. I 9. klasse ryger flere end hver sjette pige og dreng cigaretter hver dag. I 10. klasse ryger hver femte pige og hver fjerde dreng. Ser man på de reelle tal er der dog færre i 10. klasse, der ryger, end i 8. og 9. klasse. Samlet set ryger flere end hver tiende af de unge. På alle klassetrin er der flere drenge end piger, der ryger.

Figur 42. * omfatter tillige de unge, der ikke ryger cigaretter.

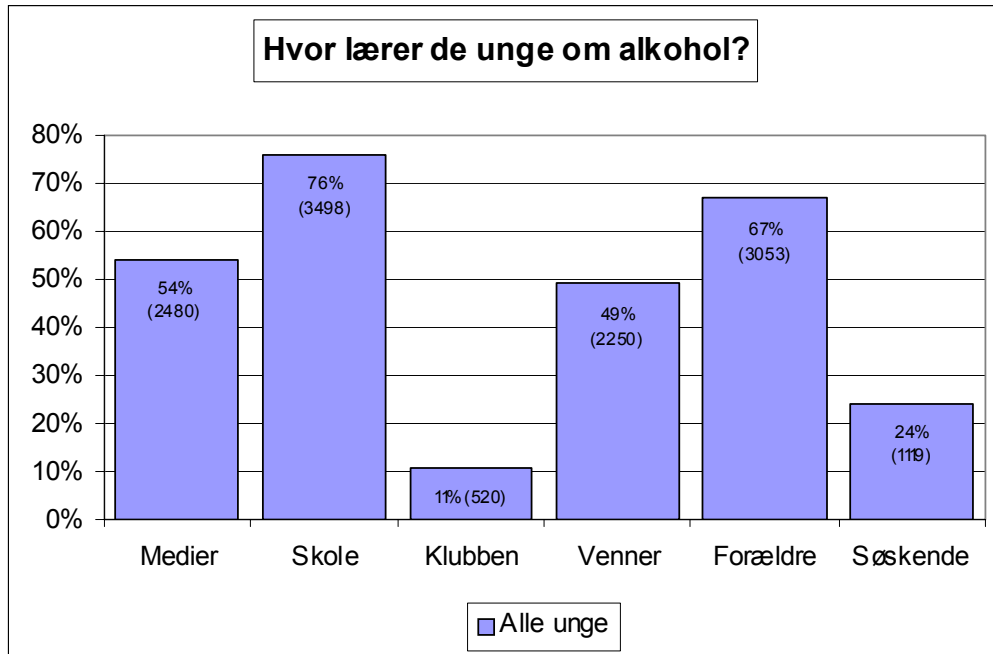
Pigerne har debut med cigaretter i 7. klasse, og drengene har debut tidligere end 6. klasse. Samlet set har de unge debut med cigaretter tidligere end 6. klasse.

Figur 43. * omfatter tillige de unge, der ikke ryger cigaretter.

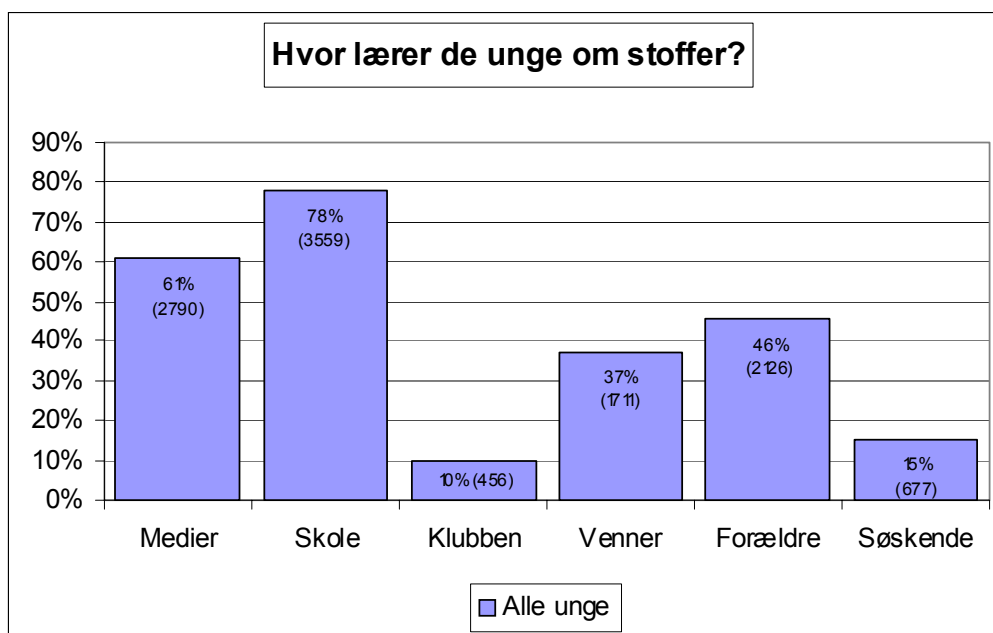
Samlet set ryger de unge mellem 1 og 5 cigaretter om dagen.

De unges viden om alkohol, stoffer og cigaretter

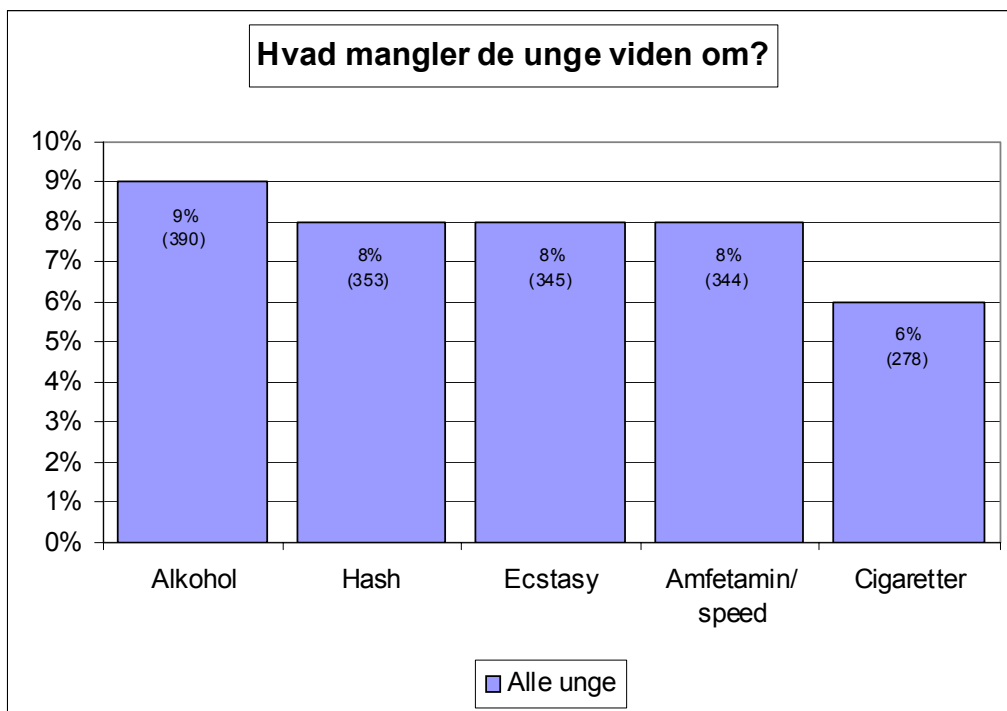
Figur 44.

Det er primært fra skolen, at de unge har deres viden om alkohol. Fra 6.-10. klasse stiger antallet af unge, der svarer, at de har deres viden fra vennerne. Samlet set har 2 tredjedele af de unge deres viden om alkohol fra forældrene. Klubben er det sted, som færrest af de unge har deres viden om alkohol fra.

Figur 45.

Flere end 3 ud af 4 af de unge har deres viden om stoffer fra skolen. Fra 6.-10. klasse stiger antallet af unge, der svarer, at de har deres viden om stoffer fra vennerne. Samlet set har under halvdelen af de unge deres viden om stoffer fra forældrene. Klubben er det sted, som færrest at de unge har deres viden om alkohol fra.

Figur 46.

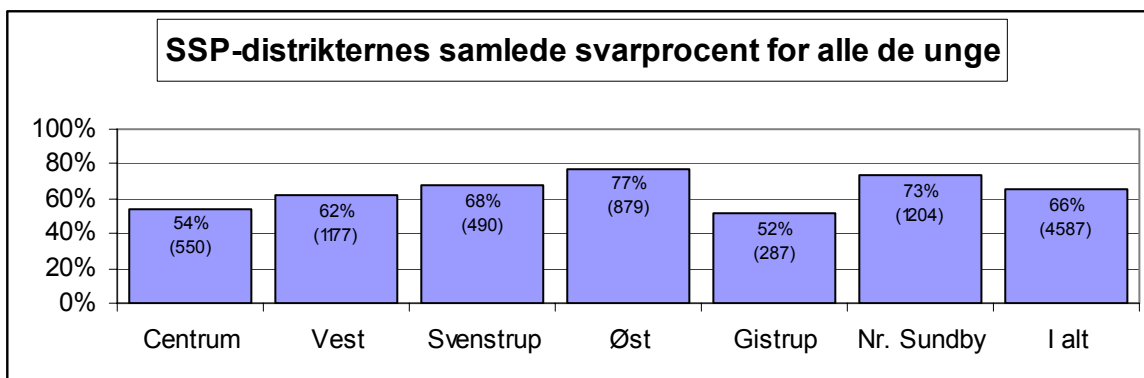
I 6. og 7. klasse er det primært alkohol, som de unge mener, de mangler viden om. I 8. klasse er det hash, som de unge mener, at de mangler viden om. I 9. klasse er det alle ting på nær cigaretter, og i 10. klasse er det ecstasy og amfetamin/speed, som de unge mangler viden om. Samlet set er det i overvejende grad alkohol, som de unge mener, at de mangler viden om.

Metodiske overvejelser

Udarbejdelsen af evalueringen af "Unge forbrug af, holdning til og viden om alkohol, stoffer og cigaretter" har krævet forskellige metodiske overvejelser. Disse vil i det følgende blive beskrevet, så læseren har større indsigt i den måde, hvorpå de kvalitative data blev indsamlet. Dette vil give læseren et bedre grundlag for at forstå de konklusioner, der bliver draget.

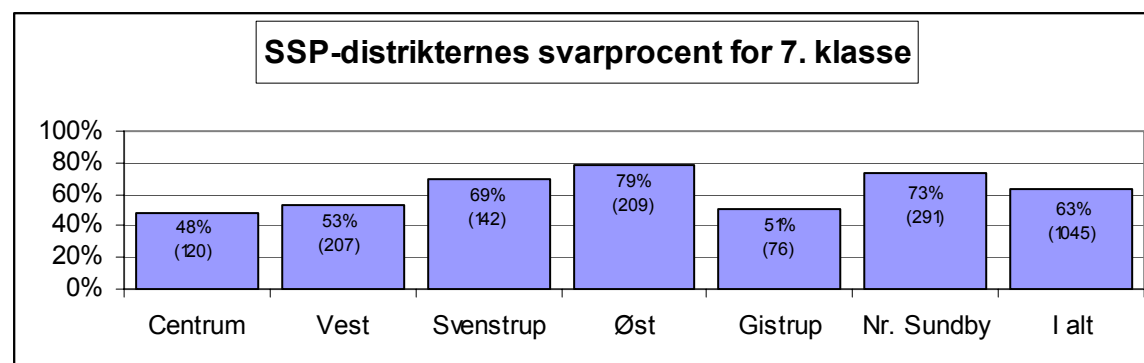
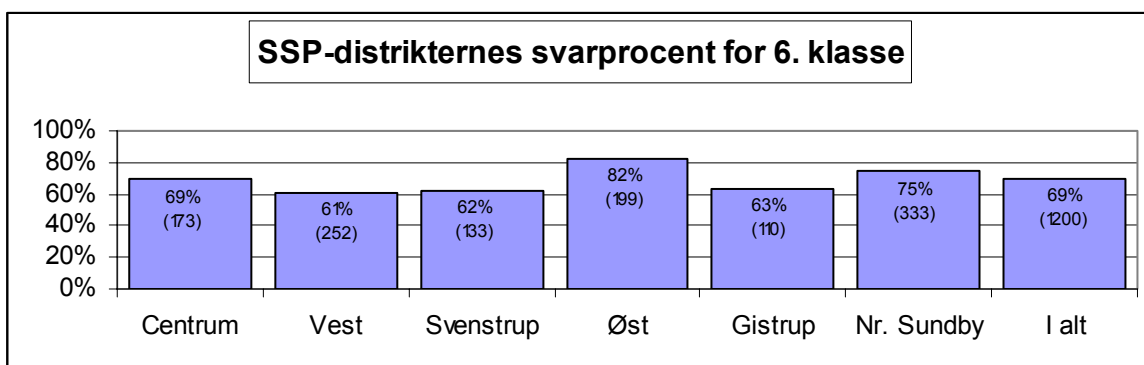
Spørgeskemaundersøgelsen er foretaget via Internettet ved hjælp af programmet PHP Surveyor. De unge har hver især siddet ved en computer på skolen og besvaret spørgeskemaerne. Alle SSP-lærerne fik et link til undersøgelsen, som gav dem adgang til, at eleverne kunne besvare spørgeskemaet. Det var muligt at svare på spørgeskemaet i perioden fredag d. 4/2 til og med tirsdag d. 8/3.

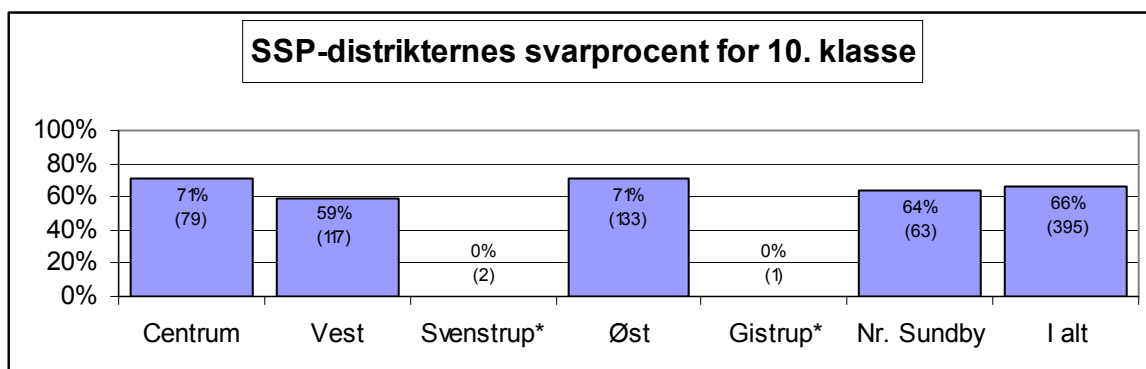
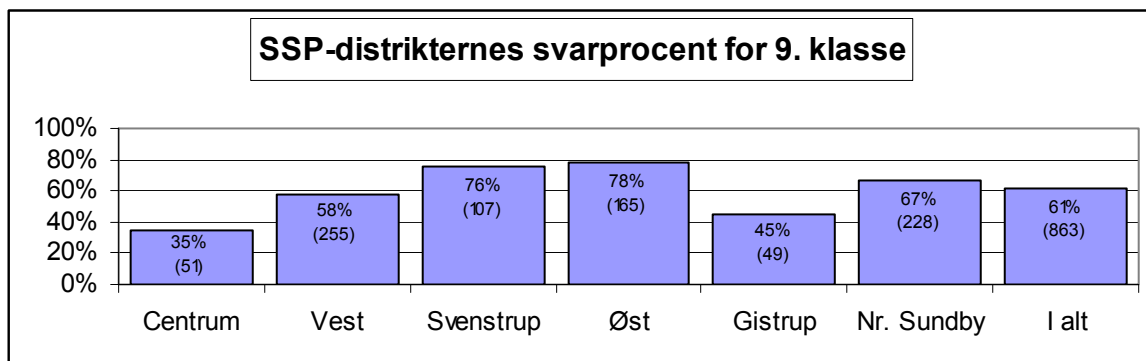
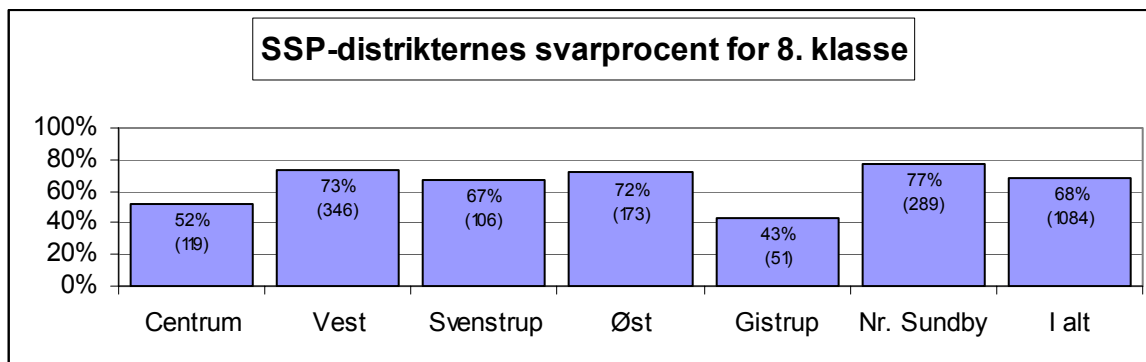
Svarprocenter

Ydermere er der næsten lige mange piger og drenge, der har besvaret spørgeskemaet både inden for de 6 SSP-distrikter og samlet set.

Inden for de 6 SSP-distrikter er der varierende forskelle på svarprocenterne på de 5 klassetrin.

*/** I forhold til elev-/klassetallene pr. 1. september er der her en klar fejl i respondenternes svar.

Samlet set er svarprocenten lavest i 9. klasse og den er højest for 6. klasse.

Svarprocenterne er beregnet på baggrund af elev- og klassetal pr. 1. september for skoleåret 2004/2005. Der kan forekomme afvigelser i forhold til de aktuelle tal på de enkelte skoler, men disse må formodes at være af uanselig betydning, idet afgang og tilgang fra kommunens skoler er tilnærmelsesvist overensstemmende.

I de forskellige illustrationer angiver tallet i parentes det antal unge, som procenten svarer til. Dette tal er beregnet ud fra antallet af unge, der har besvaret og ikke ud fra det samlede antal unge i Aalborg Kommune.

"Praeffekt"

Der bliver i rapporten omtalt en "praeffekt". Hermed menes, at der er mulighed for, at de unge ikke har svaret i overensstemmelse med sandheden. En ukendt del af de unge kan have en tendens til at svare eksempelvis "drikker flere genstande", "har prøvet hash, ecstasy, amfetamin/speed" og/eller "ryger dagligt flere end 20 cigaretter", for at være "smarte". Metodisk er dette en problemstilling, der er særdeles besværlig at bearbejde. Flere steder i undersøgelsen ses der et fald i antallet af bekræftende besvarelser fra 6. til 7. klasse, for eksempel inden for "hvor mange der har prøvet

amfetamin/speed” ”tidligere end 6. klasse”, hvorefter antallet igen stiger på de efterfølgende klassetrin.

Logisk set, bør der ikke være den store forskel på tallene for 6. og 7. klasse, og i et sådan tilfælde må det alt andet lige antages, at 7. klasserne er længere fremme i deres udvikling inden for evalueringens undersøgelsesområde. Evaluator har imidlertid intet belæg for at ”rense” tallene, da det faktiske antal unge, der eksempelvis ”har prøvet ecstasy” ”tidligere end 6. klasse”, ikke er tilgængeligt.

10.klassecentrene

Besvarelserne fra de unge i 10. klasse er ikke opdelt efter, hvor eleverne bor geografisk, men udelukkende efter hvilket SSP-distrikt de går i skole i. Det vil sige, at deres vaner, holdninger og viden ikke nødvendigvis er en afspejling af det pågældende SSP-distrikts tendenser.

I SSP-distrikt Svenstrup og SSP-distrikt Gistrup er der ingen 10. klassecentre. Det kan derfor være misvisende at sammenligne tallene inden for kategorien ”alle unge” (tallet for samlede klassetrin) inden for disse to SSP-distrikter med de andre SSP-distrikter i Aalborg Kommune. Som tallene viser, er der eksempelvis en procentvis tendens til, at jo ældre de unge er, desto flere har prøvet at ryge hash. Derfor vil SSP-distrikter med 10.klassecentre samlet set have et højere procentvist antal eksempelvis inden for, hvor mange unge der har prøvet hash. I de tilfælde, hvor Gistrup og Svenstrup ønsker at sammenligne sig med Aalborg kommune som helhed, bør dette ske individuelt på baggrund af de enkelte klassetrin, og ikke ud fra kategorien ”alle unge”.

Hvis de 6 SSP-distrikter skulle ansues ud fra et geografisk perspektiv skulle det kun være tallene for 6.-9. klasse, der skulle udgøre kategorien ”alle unge”. Dette fordi flertallet på disse 4 klassetrin må formodes at være bosiddende inden for de respektive SSP-distrikter. Der er dog visse problemer i denne forbindelse med primært SSP-distrikt Vest, idet der her er mange privatskoler, hvilket alt andet lige må betyde, at en del af eleverne i dette SSP-distrikt ikke nødvendigvis er bosiddende i distriktet. Denne problematik, med hvorvidt eleverne er bosiddende i det pågældende SSP-distrikt, gør sig ligeledes gældende for eleverne i de fem 10.klassecentre, idet fordelingen af 10. klasseleverne ikke foregår ud fra et geografisk hensyntagen, men derimod ud fra en hensyntagen til, at alle eleverne får opfyldt deres ønsker om faglig retning/linie.

Således konkluderes det, at når 10.klasserne medtages i beregningen af kategorien ”alle unge” vil dette tegne et billede af de vaner, holdninger og viden, som eleverne på SSP-distriktets skoler har. Beregnes ovenstående kategori derimod ud fra klassetrinene 6.-9.klasse vil det i højere grad vise et billede af de vaner, holdninger og viden, som de elever, der er bosiddende i det pågældende SSP-distrikt, har. Her skal det igen påpeges, at SSP-distrikt Vest har en stor del privatskoler, hvilket højst sandsynligt har en påvirkning på antallet af bosiddende elever.

Senere evalueringer

Hensigten er at foretage evalueringer af undersøgelsesområdet inden for et fastsat tidsmæssigt interval, hvor der anvendes det samme evalueringsdesign. Dette for at kunne sammenligne tilstanden internt for både Aalborg kommune og de 6 SSP-distrikter inden for det fastsatte tidsmæssigt interval. På denne måde vil det være muligt at overvåge de forandringer, der sker i Aalborg kommune og de 6 SSP-distrikter. Således kan resultatet af evalueringerne anvendes som baggrund for udvælgelsen af indsatsområder.

I forbindelse med evalueringens datagrundlag er der imidlertid flere punkter, der må tages op til overvejelse. Undersøgelsens datagrundlag er utroligt omfattende, idet antallet af spørgsmål i spørgeskemaet er meget højt. I henhold til at kortlægge de emner inden for de unges forbrug af, holdning til og viden om alkohol, stoffer og cigaretter, som SSP-sekretariatet senere har valgt at fokusere på, er en del af undersøgelsens spørgsmål for så vidt overflødige. I den følgende evaluering bør de spørgsmål, der er udvalgt i denne evaluering genbruges, således de nye data bliver så sammen-

Antallet af spørgsmål i spørgeskemaet vil på den måde blive minimeret, hvilket har en positiv effekt på besvarelsen, da et kort spørgeskema mindsker risikoen for at respondenterne mister koncentration og interesse i forhold til sine besvarelser.

For at mindske risikoen for "praleffekten" bør visse spørgsmål i spørgeskemaet omformuleres i forhold til svarkategorierne eksempelvis "flere end 20 cigaretter".

Det anbefales endvidere, at der i forbindelse med den efterfølgende evaluering foretages pilotundersøgelser på de nu udvalgte spørgsmål, for på den måde endnu engang at sikre en god forståelse af spørgsmålene. En sådan pilotundersøgelse vil være mest hensigtsmæssig at foretage på alle 5 klassetrin, da de forskellige klassetrin sandsynligvis vil have usikkerhed inden for forskellige spørgsmål.

SSP- sekretariatets medlemmer:

Bjarne Hansen
Skole-og Kulturforvaltningen
Godthåbsgade 8, 9400 Nørresundby
Telefon 99 31 41 05 / 20 87 41 06

Carsten Jakobsen
Social-og Sundhedsforvaltningen
Jernbanegade 23, 9000 Nørresundby
Mobil 20 87 41 07

Jørgen Rostgaard Sørensen
Politigården i Aalborg
Jyllandsgade, 27 9000 Aalborg
Telefon 96 30 14 48 / 20 87 41 09